Onnittelumme SCAULn ja CSJn liitto-, laulu- ja soittojuhlalle!

VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina — Perustettu vuonna 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 87 — Vol. XLI vuosikerta — SUDBURY, ONTARIO — Torstaina, heinäk. 30 p. — Thursday, July 30, 1959

USAn ja Canadan ydinasesopimus nyt voimassa

Ottawa. — Viikon alussa vaihdetuilla diplomaattisilla nooteilla saatettiin voimaan Yhdysvaltain ja Canadan välinen sopimus ydinaseiden käytöstä puolustustarkoituksiin.

Vaikka sopimus allekirjoitettiinkin jo toukokuun 22 päivänä ja jätettiin pääministeri Diefenbakerin toimesta Canadan parlamentin alahuoneen pöydälle kolme päivää myöhemmin, niin se ei kuitenkaan silloin vielä astunut voimaan, sillä Yhdysvaltain lain mukaan on kuluttava 60 päivää sellaisten sopimuksien allekirjoittamisen jälkeen ennenkuin voidaan katsoa niiden olevan voimassa.

Sopimuksen mukaisesti molemmat maat vaihtavat tietoja puolustussuunnitelmista. Samalla sallitaan canadalaisten sotilaiden opettaminen ydinaseiden käyttöön ja puolustukseen niitä vastaan.

Sopimuksessa myös tehdään mahdolliseksi tuoda Yhdysvalloista Canadaan ydinaselaitteita Canadan asevoimien saattamiseksi taisteluvalmiuteen tälläkin alalla. Ydinaselataukset jäävät edelleenkin kuitenkin yhdysvaltalaisten asevoimien haltuun. Samalla on sovittu siitä, että Yhdysvallat voi tuoda Canadaan sotilastarkoituksiin tarkoitettuja reaktoreita ja kaikkia niitä varten tarvittavia aineita.

Canadan yleisradio ehdottaa uusia asetuksia televisiolle

Vaatii vähän enemmän canadalaista ohjelmistoa halpojen yhdysvaltalaisten filmien asemesta

Ottawa. — Noin ensi vuoden heinäkuussa astunee voimaan uudet säännöt, joiden mukaan kaikkien televisioasemien olisi lisättävä canadalaista ohjelmistoaan 55 prosenttiin, ilmoitti Canadan yleisradion radiointilautakunnan puheenjohtaja tri Andrew Stewart tiistaina.

Lautakunnan varapuheenjohtaja Carlyle Allison sanoi, että nykyään CBCn ohjelmisto on 51-prosenttisesti canadalaisluontoista. Tällä tarkoitetaan, että se on valtaosaltaan candalaisten Canadassa tuottamaa.

Nyt yksityisten televisioasemien lisenssejä anovat henkilöt ja ryhmät väittävät, että määräyksen täytäntöönpano suuresti lisäisi tuotantokustannuksia ja rajoittaisi heidän voitonmahdollisuuksiaan. Tämä siksi, että useimmilla heillä on ollut kuvitelma ostaa halpoja yhdysvaltalaisia filmejä ja esittää niitä tuleville ohjeimistonsa seuraajille.

Luonnollisestikin Canadan yleisradion oman televisio-ojhelmiston tuotantokustannukset nousisivat saman määräyksen johdosta, jonka seurauksena lisääntyneet kulut olisi maksettava verotuloista. Joissakin piireissä pidetään juuri tätä seikkaa väittenä yksityisesti omistetun television puolesta — jotta veronmaksajien taakka ei suinkaan siltä kohdalta lisääntyisi.

Canadan yleisradion yhteiskunnallista omistusta kannattavien taholta väitetään sitä vastoin, että kunnollisen ohjelmiston saamiseksi on kuitenkin pantava täytäntöön mainittu määräys ja maksettava, jos tarpeellista, lisäkustannukset valtiovaroista. Yksityisesti omistettujen televisioasemien omistajat maksakoot myös omasta pussistaan.

Lautakunta ilmoitti samalla, että se aloittaa ensi tammikuun 11 päivänä kuulustelut yksityisten televisioasemien lisenssien myöntämisestä Winnipegissä. Seuraavalla viikolla kuulustelut siirtyvän Vancouveriin. Kuulustelut Montrealissa ja Torontossa siirtynevät ensi huhtikuuhun.

Tavallisesti voidaan odottaa, että lisenssin myöntämisestä kuluu noin kuusi kuukautta televisioaseman toiminnan alkamiseen, joten on otaksuttavaa, etä tyksityisiä televisioasemia ei synny enempää Canadaan ennenkuin myöhään ensi vuonna.

Uusista määräyksistä pidetään vielä kuulustelut Ottawassa marraskuun 3 päivänä, jolloin asiasta kiinnostuneilla on tilaisuus saada mielipiteensä kuuluville.

Suunnitelmien mukaan lisenssit myönnettäisiin viideksi vuodeksi, jonka ajan kuluttua ne voidaan uusia jos televisioaseman omistajat ovat noudattaneet sääntöjä.

Lautakunta ehdottaa, että lisäksi sallittaisiin vain kahden televisioaseman toimia kullakin alueella paitsi niissä tapauksissa, joissa voitaisiin katsoa että saisi olla lisäksi joko englannin- tai ranskankielinen asema. Sellaisia alueita ovat mahdollisesti Ottawa ja Montreal.

Edelleen on ehdotettu, ettei minkään televisioaseman sallittaisi esittää ohjelmaa ennen kello 12 minään päivänä paitsi lasten ohjelmat lauantaina, uskonnolliset ohjelmat, koulujen ohjelmat ja yleisradion hyväksymät kansallista, alueellista tai paikallista laatua olevat ohjelmat sekä puhtaasti vain mainostuksia esittävät.

Tri Stewartin väitteen mukaisesti täten kykenisivät televisioasemat vähentämään tuotantokustannuksiaan ja tuottamaan korkeampitasoista ohjelmistoa.

Newfoundlandin vaalit pidetään elokuun 20 pnä

St. John's. — Newfoundlandilaiset äänestävät elokuun 20 päivänä suosimiensa ehdokkaiden puolesta valitakseen uuden lainlaatijakunnan pari päivää sitten hajoitetun tilalle.

Maakunnan kuvernööri Campbell Macpherson hajoitti maakunnan lainlaatijakunnan tiistaina pääministeri Smallwoodin valmistautuessa hätäisesti vaalikampanjaan. Keskeisimpänä kysymyksenä on liittohallituksen maakuntahallitukselle antama rahallinen apu. Smallwood väittää, että Newfoundland on oikeutettu saamaan erikoista avunantoa liittohallitukselta, jonka avunannon hän väittää olleen ehtona Newfoundlandin liittoutumiselle Canadan kanssa, muodostaen siten kymmenennen maakunnan Canadassa.

Liberaalien johtaja Smallwood on vahvistanut, että vaalit toimitetaan elokuun 20 päivänä. Nimityspäiväksi on määrätty elokuun 10. Newfoundlandin lakien mukaan on oltava vähintäin 21 päivää aikaa vaalien julistamisen ja toimittamisen välillä.

Smallwood väittää, että vaalien toimittamisella hän jättää itse maakunnan asukkaiden päätettäväksi jos hän oli oikeassa vaatiessaan lainlaatijakunnassa äskettäin, että se tuomitsisi liittohallituksen kannanoton avunantopolitiikkaan nähden.

Nyt hajoitetussa lainlaatijakunnassa pääministerin päätöslauselmaehdotusta kannatti 29 liberaalia ja kaksi äskettäin muodostetun Newfoundland-puolueen jäsentä, jotka erosivat konservatiivipuolueesta. Lainlaatijakunnan jälelle jääneet kaksi konservatiivia äänestivät päätöslauselmaa vastaan.

Canadan vierailullaan kuningatar Elizabeth kävi mm. Shaughnessyn sotilassairaalassa Vancouverissa ja pysähtyi keskustelemaan miss Madeline Harrowerin kanssa, joka sai kuninkaallisen Punaisen Ristin mitallinsa palveltuaan sairaanhoitajattarena Etelä-Afrikan sodassa. Miltei kuusi viikkoa kestänyt kuningattaren matka Canadan eri puolille on nyt päättymäisillään. Hän matkustaa elokuun 2 päivänä ilmateitse takaisin kotiinsa.

Vasemmiston kannattama Silvio Milazzo Sisilian hallituksen johtoon

Rooma. — Vasemmistolaisten kannattama Sisilian autonomiaa vaativien ihmisten liikkeen johtaja Silvio Milazzo valittiin tiistai-iltana saaren hallituksen johtoon.

Tämä 56 vuoden ikäinen maanomistaja, joka on johtanut osittaisesti autonomisen Sisilian alueellista hallintoa viimeisen 10 kuukauden ajan palautettiin valtaan 45 äänellä 90-edustajapaikkaisessa parlamentissa.

Kristillis-demokraatit Gaetano lo Magro, joka on vasemmistolaisvastaisen kokoomuksen edustaja, sai 43 ääntä. Yksi äänestyslippu oli pilattu ja yksi edustajista ei äänestänyt.

Milazzon uudelleen valintaa tervehdittiin edustajakamarissa Palermossa huudoin: "Kauan eläköön Sisilia" hänen oman puolueensa, Sisilian kristillissosialistien, kommunistien ja vasemmistososialistien edustajien osoittaessa suosiotaan.

Mainitun kolmen puolueen edustajien lisäksi uskotaan neljän kristillisdemokraatin ja oikeistolaisen antaneen äänensä Milazzolle.

Milazzon voitto aikaansai Roomassa tyrmistyneisyyttä Italian hallituspuolueen, kristillis-demokraattien, johtajien keskuudessa.

Tunnetut kristillis-demokraatit osoittivat avoimesti pettymystään sen johdosta, että heidän kuukausia kestänyt kampanjansa valtiovallan riistämiseksi Milazzolta ja hänen kapinalliselta liikkeeltään, oli rauennut.

Lyhyessä puheessaan voiton saavuttamisen jälkeen Milazzo tervehti tapahtumaa voittona Sisilian autonomialle.

Hän kuvasi äänestyksen tulosta historiallisena tapahtumana ja osoituksena maailmalle siitä "kuinka järkevää Sisilian kansa on."

On odotettavissa, että hän neuvottelee muutamien seuraavien päivien kuluessa kannattajiensa ja muiden, mahdollisesti myös kristillis-demokraattien, kanssa tarkoituksella laajentaa poliittista pohjaansa.

Milazzo on menestynyt suurenmoisesti Sisilian politiikassa sen jälkeen kun hän erosi kristillisdemokraattisesta puolueesta viime lokakuussa. Viime kesäkuuhun asti hän pysyi vallassa kommunistien, muiden vasemmistolaisten ja joidenkin oikeistolaistenkin kannattamana.

Kesäkuun 7 päivänä pidetyissä saaren vaaleissa hänen puolueensa voitti yhdeksän ratkaisevaa edustajapaikkaa saaren parlamentissa.

Ylenkatsoen Vatikaanin varoitukset Milazzo jatkoi yhteistoimintaansa vasemmistoainesten kanssa ja menetti vain monarkistien ja uusfasistien kannatuksen.

Kiinassa sallitaan kaduilla saarnaaminen, sanoo kirkonmies

Melbourne, Australia. — Eräs juuri Kiinan Kansantasavallasta palannut kirkonmies tiesi kertoa täällä, että uskonnollista kirjallisuutta voidaan esteettömästi jakaa siellä kaduilla niin kauan kuin se ei häiritse liikennettä. Hän sanoi, että kaduilla saarnaaminen on myös sallittua.

Melbournen raamattukoulun johtaja, pastori Edwin L. Williams sanoi, että kirkot Kiinan Kansantasavallassa saavat toimia vapaasti niin kauan kuin ne eivät sekaantu hallitusasioihin.

Gaspen metsäpalot yhä riehuvat

St. Bernard des Lacs. — Kiihtyvät tuulet tiistai-iltana saattoivat tätä kylää uhkaavan metsäpalon leviämään. Samana iltana tuhoutui kahdeksan asuntoa tulen levitessä 300 neliömailin alueella.

Kylän 30 perhettä on evakuoitu. Myös on vaarassa muutamia maileja länteen sijaitseva Sacre Coeur de Landes, josta evakuoitiin noin 60 perhettä.

Viisitoista mailia täältä lounaiseen sijaitseva St. Octave de l'Avenir pelastui ainakin tällä kertaa metsäpalon kääntyessä itäänpäin kohti 45 mailia itään sijaitsevaa Murdochvillen kaivoskylää.

Tämä metsäpalo on suurin kolmesta suuresta metsäpalosta, jotka riehuvat tällä hetkellä Gaspen niemimaalla.

Toinen palaa noin 15 mailia etelään Matanesta, joka sijaitsee noin 50 mailia länteen St. Bernard des Lacsista ja kolmas palaa noin puolivälissä kahden ensiksi mainitun Cap Chat-joen rantamilla.

Eilen vähäinen sade ja jokseenkin kostea ilma jossain määrin hidastuttivat paloja, mutta tänä aamuna tiedoitetaan jälleen, että vaara ei ole missään mielessä ohi.

Yhdysvaltalaisilla herkkä tutkalaite

Washington. — Yhdysvaltain armeija on kehittänyt niin herkän tutkalaitteen, että sen avulla voidaan "nähdä ja kuulla" kahden mailin etäisyydessä ryömivä sotilas tai 10 mailin etäisyydessä liikkuva tankki tai jeeppi.

Armeijan taholta väitetään edelleen, että laitteella voidaan eroittaa josko henkilö on mies tai nainen 600 jaardin etäisyydessä vaikko olisi kuinka pimeä ja sumuinen sää.

Länsivallat tarjoavat viiden vuoden välirauhaa Berliinin kysymyksessä

Vaativat lisäksi, että niiden miehitysoikeudet on edelleen säilytettävä välirauhan kestäessä

Geneve. — Länsimaat ovat ehdottaneet Neuvostoliitolle viiden vuoden välirauhaa uutena yrityksenä välttyä "oikeuksiensa" menettämiseltä mikäli on kysymys Länsi-Berliinin miehityksestä, ilmoitettiin täällä tiistai-iltana luotettavista lähteistä.

Ehdotus tehtiin länsimaiden ulkoministerien kirjallisessa esityksessä.

Neuvostoliittolaiselta taholta jätettiin länsimaiden ulkoministereille samoin kirjalliset ehdotukset. Molempien ehdotuksien sanamukainen sisältö pidettiin kuitenkin salaisena. Niistä voitanee antaa tarkemmat tiedot vasta tänään.

Länsimaiden ehdotuksessa esitetään, että länsimaiden status Berliinissä säilytettäisiin ennallaan kunnes on tapahtunut Saksan yhdistäminen. Jos Saksan yhdistäminen ei tapahdu viiden vuoden kuluessa, niin länsimaat ehdottavat, että ulkoministerineuvotteluja jatkettaisiin. Oleellisesti tämä merkitsisi viiden vuoden välirauhaa.

Tämän lisäksi länsimaat ehdottavat, että Yhdistyneiden Kansakuntien tarkkailijoiden sallittaisiin toimia Berliinissä varustettuna oikeudella käydä kahtia jaetun kaupungin kummassakin osassa. Heidän tehtävänään olisi länsimaisen käsityksen mukaan valvoa mahdollista subversiivisen toiminnan ja propagandan kieltoa.

LÄNSIMAAT SUUNNITTELEVAT OMAA KORKEIMMAN PORTAAN NEUVOTTELUAAN

Washington. — Diplomaattipiireissä täällä ollaan sitä mieltä, että presidentti Eisenhower, Britannian pääministeri Harold Macmillan ja Ranskan presidentti Charles de Gaulle kohtaavat toisensa Pariisissa joko elo- tai syyskuussa.

Neuvottelujen alkamisajan sanotaan riippuvan nyt vielä Genevessä käynnissä olevien ulkoministerineuvottelujen tuloksista.

Jos Genevessä neuvottelevat diplomaatit eivät saavuta mitään edistymistä, sanotaan samoissa piireissä, kolmen länsimaan johtajat voivat kokoontua elokuussa. Jos voidaan järjestää korkeimman portaan neuvottelut Neuvostoliiton pääministeri Hrushtshevin kanssa, niin siinä tapauksessa länsimaiden korkeimmat valtiomiehet kokoontuvat mahdollisesti syyskuussa valmistautumaan neljän vallan korkeimman portaan neuvotteluihin.

Vaikka länsimaiden kesken ei olla vielä sovittu lopullisesti niiden oman neuvottelun pitämisestä Pariisissa, niin siitä on kuitenkin keskusteltu länsimaiden korkeimmissa piireissä mahdollisena toimenpiteenä Geneven neuvottelujen jälkeen.

Britannian ulkoministeriöstä kuitenkin ilmoitettiin, että on vielä liian aikaista tehdä mitään arvailuja kolmen länsivallan johtajien neuvotteluista.

"Mikäli me olemme kysymyksessä, me käsittelemme vain yhtä konferenssia kerrallan ja Geneven konferenssi ei ole vielä päättynyt", sanoi eräs ulkoministeriön puhemies.

Länsi-Saksasta opiskelijoita Neuvostoliittoon

Bonn. — Täällä ilmoitettiin tällä viikolla, että ensimmäistä kertaa sitten viime maailmansodan länsisaksalaisia opiskelijoita lähtee syksyllä opiskelemaan neuvostoliitolaisissa yliopistoissa.

Maanalaista atomiräjäystä suunnitellaan myös Canadassa

Yhdysvaltalaisella öljy-yhtiöllä tarkoitus saada öljyä Albertan maakunnan asfalttihiekka-alueelta

Ottawa. — Canadan ensimmäinen atomikoe voi tapahtua ensi kesänä, ilmoitettiin täällä tällä viikolla.

Räjähdys on suunniteltu tapahtuvaksi 1,400 jalan syvyydessä Albertan asfaltti hiekka-alueella. Tarkoituksena on tukia mahdollisuutta saada öljyä alueella runsaasti olevasta asfalttihiekasta.

Asiantuntijat sanovat, että jos yritys onnistuu, niin siten voitaisiin lisätä Canadan öljyresursseja 300 miljardilla tynnyrillä.

Californialainen Richfield-öljytiö, jolla on tutkimusoikeudet noin 2 miljoonalla eekkerillä Athabaskan asfalttihiekka alueesta, teki asianmukaisen ehdotuksen Canadan hallitukselle jo aikaisemmin tänä vuonna.

Hallitus nimitti sen jälkeen erikoisen kaivos-, terveys- ja sosiaalihuoltoministeriöiden sekä atomienergiakomission ja yhtiön edustajista muodostetun komitean tutkimaan ajatusta.

Komitea väittää, tutkittuaan Yhdysvaltain maanalaisten atomiräjähdyksien vaikutusta Nevadassa, että sellaiset räjähdykset eivät muodostuisi miksikään vaaraksi.

Joissakin muissa piireissä ollaan sitä vastoin sitä mieltä, että maanalainenkin atomiräjähdys aikaansaa vaarallista säteilyä.

Yhdysvaltain viranomaiset ovat tarjonneet tarpeellisia atomipommeja tarkoitusta varten.

Suunnitelman mukaan jokainen räjähdys muodostaisi kovakuorisen kammion, johon öljy voisi kerääntyä. Pommit olisivat voimasuuruudeltaan 1,000:sta 10,000:een trotyylitonniin verrattavissa.

Richfield-yhtiö on luvannut maksaa kaikki kokeilusta johtuvat kustannukset, joiden arvioidaan nousevan yli $1,000,000.

Valittu kokeilualue sijaitsee noin kuusi mailia pienestä albertalaisesta Chardin kylästä, joka on noin 260 mailia Edmontonista pohjoiseen.

Kokeilun avulla toivotaan saatavan tietää myös jos olisi mahdollista käyttää ydinräjähdyksiä kaivosteollisuudessa.

Korkeimman portaan neuvottelut Quebec Cityyn?

Novosibirsk, Neuvostoliitto. — Yhdysvaltain täällä vierailevan varapresidentti Nixonin apulaiset sanovat, että Neuvostoliiton ja kolmen suurimman länsimaan johtomiesten korkeimman portaan neuvottelut voidaan mahdollisesti pitää Quebec Cityssa, Canadassa, jos sellaisista neuvotteluista päästään sopimukseen.

He perustelevat ajattelunsa sillä, että silloin olisi pääministeri Hrushtshevin helppo käydä Yhdysvalloissa, jonka vierailun ehdottamista Nixonin sanotaan harkitsevan.

Kaksi ihmistä kuollut kuumuudesta odottaessa kuningattaren saapumista

Port Hope. — Kaksi henkilöä kuoli täällä odottaessaan 80 asteen kuumuudessa kuningatar Elisabethin saapumista.

Tiistaina kuoli sydänhalvaukseen 75 vuoden ikäinen George Kernan juuri muutamia minuutteja ennenkuin kuningattaren auto ajoi ohi matkalla Trentoniin. Edellisenä päivänä kuoli mrs. Fred Currelly, joka oli saanut sydänkohtauksen lauantaina odottaessaan kuninkaallisen seurueen saapumista kenraalikuvernöörin kesäasunnolle tänne.

VIIME TIEDOT

New York. — Maailman suurin matkustajalaiva brittiläinen Queen Elizabeth törmäsi täällä eilen iltapäivällä kello 3.20 yhteen yhdysvaltalaisen rahtilaiva American Hunterin kanssa paksussa sumussa. Onnettomuudessa ei kukaan loukkaantunut ja laivoille niiden keuloihin sattuneet vauriot olivat molemmat vesirajan yläpuolella, joten ei ollut mitään uppoamisvaaraa.

Toronto. — Eilen illalla ilmoitettiin maa- ja metsäministeriöstä, että edellisen 24 tunnin kuluessa oli Ontariossa syttynyt 16 uutta metsäpaloa ja 8 oli sammutettu jättäen ennätysmäisen 54 metsäpaloa palamaan maakunnassa.

Geneve. — Länsimaisista piireistä ilmoitetaan täällä, että Geneven ulkoministerineuvottelut on päätetty keskeyttää ensi keskiviikkona lisäten, että länsimaat haluaisivat keskeytyksen ksetävän aina ensi syksyyn jota vastoin neuvostoliittolaiset haluavat niiden alkavan uudelleen mahdollisimman pian. Yhdysvaltain valtiosihteeri Herterin kerrotaan vaatineen keskeytystä sillä väitteellä, että hän haluaa osallistua Amerikan mantereiden valtioiden kokoukseen Santiagossa alkaen elokuun 12 päivänä ja haluaa lähteä Genevestä elokuun 6.

Nixonille suurenmoinen vastaanotto Leningradissa

Leningrad. — Yhdysvaltain varapresidentti Nixon sai täällä viikon alussa Neuvostoliiton matkallaan erittäin lämpimän vastaanoton, yhtä lämpimän kuin oli kirkas aurinko ja päivä.

Kaikkialla hänen vieraillessaan erinäisillä työmailla Neuvostoliiton varapääministeri Kozlovin kanssa häntä tervehdittiin rauhantoivein.

Hän kätteli rasvaisissa vaatteissa työskenteleviä telakkatyöläisiä, taputteli vaaleatukkaisten neitosten päitä ja onnitteli kauniita lapsia saaneita äitejä.

Kaikkialla tässä sosialistisen maan etulinnakekaupungissa väkijoukot olivat ystävällisiä, valtavia ja halusivat vakuuttaa varapresidentille rauhanhaluaan.

Yksistään neuvostoliittolainen lehdistö, joka ei ole viime päivinä ollut täysin vapaa pienistä piikittelyistä Yhdysvaltain presidenti Eisenhowerin julistaman "orjuutettujen maiden viikon" viettämisen johdosta, osoitti ystävällistä suhtautumista länsimaista vierasta kohtaan. Kaupungin johtavin sanomalehti julkaisi etusivullaan hänestä kaksi kuvaa ja kolmen palstan otsikolla kirjoituksen hänen vierailustaan.

Mutta, kertovat yhdysvalalaiset kirjeenvaihtajat täällä, ei tässä kaikki. Leningradissa kerrotaan nyt olevan joukottain yhdysvaltalaisia vieraita, turisteja, jotka seurasivat Nixonia kaikkialla missä hän liikkui.

Varapääministeri Kozlov oli hänen kanssaan koko päivän ja kirjeenvaihtajat kertovat hänen joutuneen kättelemään yhtä monta yhdysvaltalaista kuin Nixon neuvostoliittolaista.

Leningrad oli parhaassa juhla-asussaan ottaessaan vastaan korkea-arvoisen vieraan. Oli vaikea uskoa mr. Nixonin kulkiessa mahtavan Neva-joen rantoja suurille laivatelakoille ja aina Suomenlahdelle asti Pietari Suuren kuuluisalle palatsille, että vain viisitoista vuotta sitten alue oli yksi ihmiskunnan tuntemista taisteluista verisimmän taistelutanner.

Varapresidentin seurueen ajot ja sanomalehtimiesten bussit kiitivät läpi ihanan maaseudun palatessaan Pietari Suuren palatsilta. Heinä oli jo leikattu ja oli jätetty kuivamaan pelloille. Kaikkialla oli uusia omakoteja ja asuntotaloja, kertovat yhdysvaltalaiset. Vain erittäin tarkoin seuratessa oli mahdollista havaita missä oli merkkejä viime sodan aikaisesta Leningradin piirityksestä.

Useiden vierailijoiden oli vaikea uskoa, että vain viisitoista vuotta sitten, tammikuussa 1944, Pietari Suuren palatsi oli raunioina, suihkukaivot rikottuna, patsaat kuljetettuna Saksaan, suuret puut hakattuna polttopuiksi ja rakennukset tykkitulen hajoittamina sekä koko seutu sodan runtelemana. Mutta heidän, joka olivat nähneet Leningradin 900 päivää kestäneessä piirityksessä ja miljoonan ihmisen joutuvan sodan uhriksi, oli vieläkin vaikeampaa uskoa kaikkea näkemäänsä. Ei ole mahdollista, että missään muualla olisi tapahtunut niin suuri muutos sotaisuudesta rauhallisuuteen, sanovat kirjeenvaihtajat.

VAPAUS

(LIBERTY) — Independent Labor Organ of Finnish Canadians. Established Nov. 6, 1917. Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa. Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Company Ltd., at 100-102 Elm St. W., Sudbury, Ont., Canada.

Telephones: Bus. Office OS. 4-4264; Editorial Office OS. 4-4265. Manager E. Suksi. Editor W. Eklund. Mailing address: Box 69, Sudbury, Ontario.

Advertising rates upon application. Translation free of charge.

TILAUSHINNAT:

Canadassa:	1 vk. 8.00	6 kk. 4.25
		3 kk. 2.50
Yhdysvalloissa:	1 vk. 9.00	6 kk. 4.80
Suomessa:	1 vk. 9.50	6 kk. 5.25

Kansallissankari tuomittiin

Viime viikolla saimme kuulla, että Kreikan kansallissankari Manolis Glezos tuomittiin viideksi vuodeksi pakkotyöhön. Sen lisäksi hänet karkoitetaan jollekin Kreikalle kuuluvalle saarelle neljäksi vuodeksi ja hän menettää kansalaisoikeutensa kahdeksan vuoden ajaksi. Glezosin lisäksi sotilastuomioistuimessa tuomittiin useita Glezosin tovereita vankilaan ja eräät heistä saivat elinkautisen vankeuten. Hänen lisäkseen syytettyjä oli kaikkiaan 20 henkilöä ja vain muutama heistä vapautettiin.

Manolis Glezos sai Kreikan kansallisen sankarin nimen kun vuonna 1941, jolloin Kreikka oli saksalaisten joukkojen miehittämä, hän kiipesi Ateenan Akropolikselle ja repi alas hakaristilipun.

Vuodesta 1947 lähtien, jolloin Kreikassa oli vakava sisällissota kommunistinen puolue on ollut kielletty ja kommunisteja vastaan on harrastettu kaikenlaista vainoa. Glezos on ollut EDA-puolueen tunnettu johtaja ja hän on toiminut sanomalehtimiehenä.

Häntä syytettiin siitä, että hän olisi antanut kommunisteille salaisia tietoja, jotka ilmeisesti koskivat Kreikan turvallisuusasioita. Hän on jatkuvasti kieltäytynyt osallistumasta sellaiseen ja poliisikin joutui tavallista vaikeampaan asemaan kun kaksi kruunun todistajaa, ja juuri ne ainoat ihmiset, jotka väittivät, että he olivat nähneet kun Glezos oli tavannut kommunistisen puolueen johtajia, vihdoin selostivat oikeudessa, että heidän väitteensä perustuivat poliisin aiheuttamaan provokaatioon ja että todellisuudessa he eivät olleet nähneet Glezosin tapaavan kommunistisen puolueen johtajia. Olisi luullut, että tämän todisteen rauetessa Glezos ja hänen toverinsa olisi vapautettu.

Mutta vuoden 1947 sisällissodan jälkeen Kreikassa on ollut vallassa fasistinen järjestelmä, joka on tehnyt kaikkensa vallan säilyttämiseksi käsissään. Esimerkiksi Glezosia syytettiin vuonna 1936 fasistisen hallituksen hyväksymän lain nojalla, jonka perusteella asia otettiin esille sotilastuomioistuimessa. Tämä johtui yksinkertaisesti siitä syystä koska tavallinen oikeus olisi hyljännyt syytökset Glezosia vastaan ja hänet olisi vapautettu. Tämän seikan tunnustavat porvarilliset sanomalehtimiehetkin.

Tosiasia onkin, että Kreikan lakien mukaan on sotilasoikeuden perusteella lähetetty lukuisia kommunistisen puolueen johtajia Saint Evstratios-saaren vankilaan, vaikka heitä vastaan esitetyt syytökset on kumottu tavallisessa oikeudessa. Näiden menetelmien mukaan näitä johtajia on lähetetty vankilaan ja pidätetty siellä ilman tuomiota niin kauan kuin hallitus on pitänyt pidätyksiä tarpeellisena.

Juuri vähän ennen viime vuonna suoritettuja vaaleja lukuisia kommunisteja oli vapautettu vankilasta ja EDA-puolue, joka esiintyy vasemmistopuolueena Kreikassa, sai huomattavia vaalivoittoja.

Hallituksen edessä on siis todellinen pelko. Näyttää siltä, että jos vasemmisto Kreikassa pääsisi toimimaan vapaasti, niin se lujittaisi asemaansa huomattavasti ja mahdollisesti saisi hallitustehtävät käsiinsä.

Glezosia vastaan esitetyt syytökset ovat saaneet liikkeelle maailman laajuisen protestitulvan, joka tulee edelleen jatkumaan kunnes Glezos vapautetaan ja fasistinen terrori hävitetään Kreikasta.

Manolis Glezos on yksi niistä lukuisista demokraateista, jotka Kreikassa taistelevat demokratian ja rauhan puolesta. Todellisuudessa häntä vaadittiin teloitettavaksi, mutta todistusainehiston puututtua hallituksella ei ollut muuta vaihtoehtoa kuin antaa hänelle lievempi tuomio tällä kertaa.

Voimme kuitenkin luottaa siihen, että fasismin vastainen toiminta tulee jatkumaan ja että ennen pitkää Kreikka palaa takaisin demokratian tielle.

Uuden puolueen perustamisen edessä vaikeuksia

Laajat työläisten piirit ovat hartaasti odottaneet jotain käytännöllistä tulosta uuden puolueen perustamisesta senjälkeen kun sitä koskeva päätöslauselma hyväksyttiin Canadian Labor Congressin Winnipegissä pidetyssä vuosikokouksessa. Tähän mennessä ei kuitenkaan ole tämän päätöksen toteuttamiseksi tehty mitään ratkaisevaa. Tosin on muodostettu CCF:n ja CLC:n yhteinen komitea käsittelemään uuden puolueen perustamiskysymystä, mutta sekin on ollut hyvin hiljaa.

Eräät huomattavat uniojohtajat ovat antaneet lausuntoja uuden puolueen perustamisen nähden ja jos heidän ilmaisemansa käsityskanta pitää paikkansa, niin on hyvin vähän toiveita siitä, että tällainen puolue tulisi perustetuksi lähitulevaisuudessa.

Canadan rautatieläisten union johtaja Frank Hall sanoi joku aika sitten Yhdysvalloissa pidetyssä unionsa vuosikokouksessa, että SIU:n, karpinterien ja muiden rakennustyöläisten sekä ajurien uniojen johtajat vastustavat CLC:n vuosikokouksessa hyväksymää päätöslauselmaa uuden puolueen perustamisesta. Tämä pitää paikkansa sillä tiedetäänhän yleisesti, että unionistisen liikkeen korkeimmissa piireissä on konservatiivien ja liberaalien järkkymättömiä kannattajia.

Canadian Brotherhood of Railway Transport and General Workers Union presidentti W. J. Smith ilmaisi äskettäin ettei uuden puolueen perustaminen ole hyvin yksinkertaista ja sanoi, että ajatus on saanut hyvin vähän kannatusta farmareiden keskuudessa.

Ei ole vähääkään epäilystä, etteikö CCF:n johtajain ottamalla asenteella uuden puolueen perustamiseen nähden olisi jarruttava vaikutus.

Silloin kun CCF:n ns. Reginan manifesti hyväksyttiin v. 1932 sai se suurta kannatusta työläisten ja farmarien keskuudessa koska siinä luvattiin yhteiskunnallista muutosta ja ilmaistiin joitakin sosialistisia aatteita. Sen jälkeen parlamentti- ja maakuntavaaleissa uuden puolueen äänimäärä nousi huomattavasti ja CCF:sta tuli huomattava tekijä maamme poliittisessa elämässä. Mutta senjälkeen kun työläiset ja farmarit huomasivat, että Reginan manifestin periaatteita ei oltu toteuttamassa, niin puolueen kannatus väheni. Tämä tapahtui vieläkin jyrkemmässä tahdissa kun hyväksyttiin ns. Winnipegin manifesti koska CCF:n ohjelmasta karsittiin kaikki sosialismilta haiskahtavakin pois. Viimeiset liittoparlamentin vaalit ja monet maakuntavaalit ovat selviä osoituksia siitä kuinka CCF on menettänyt työläisten ja farmarien kannatuksen.

On selväähkin, että tällaisen perinpohjaisen poliittisen tappion kärsittyään CCF:n johtajat haluavat pelastaa mitä pelastettavissa on ja nyt heidän pyrkimyksenään on saada puolueelleen "uudet kasvot" ja siitä syystä he haluavat piilottautua suunnitellun perustettavan uuden puolueen nimen taakse. Jos tämä onnistuisi CCF:n johtajille, niin se merkitsisi uuden puolueen pikaista kuolemaa koska se edustaisi vain ahdasmielistä poliittista ryhmää. Uuden puolueen menestyksen ehto on, että se edustaisi kaikkia niitä kansankerroksia, jotka ovat kyllästyneet vanhoillisiin puolueisiin ja erikoisen tärkeä sen menestymiselle olisi se, että työläisten vasemmistosiipi olisi mukana.

Uuden puolueen perustaminen ei ole yksinkertainen asia, mutta työläiset ja farmarit tulevat varmaankin perustamaan itselleen puolueen, joka tulee edistämään heidän poliittisia ja taloudellisia tarkoitusperiään.

SYNTYMÄ-PÄIVIÄ

Niko Piispanen, Beaver Lakelta, Ont. täyttää 60 vuotta elokuun 1 p.

Emil Wilen, Port Kells, B. C., täyttää elokuun 2 pnä 73 vuotta.

Yhdymme omaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

Wienissä provokaatio festivaalia vastaan

Wien. — Maailmannuorison 7 festivaalin aattona perjantai-iltana järjestivät taantumukselliset oikeistonuoret Wienin rautatieasemalla välikohtauksen, johon poliisin täytyi puuttua.

Eteläisellä rautatieasemalla, jonne eri maiden nuoria oli kokoontunut vastaanottamaan Neuvostoliiton, Unkarin ja Romanian nuorisovaltuuskuntia esiintyivät oikeistonuoret varsin provosoivasti ja turvautuivat lopulta nyrkkeihinsä. Poliisin täytyi lopulta puuttua asiaan ja palauttaa häiritsijät järjestykseen.

Wienin porvarillisista lehdistä, jotka ovat päättäneet vaieta festivaalista, teki äärimmäistä oikeistoa edustava Kurier poikkeuksen. Se julkaisi useammalla kielellä tökerön julistuksen, jossa huomautetaan mm. siitä, että nuoret ovat saapuneet Wieniin kutsumatta ja kehutaan maan olosuhteita. Maailman nuoriso ymmärtää kuitenkin ettei Itävallan oikeisto edusta varsinaisen kansan mielipidettä, joka suhtautuu eri maiden nuoriin ystävällisesti.

Tiesittekö, että . . .

—Neuvostoliitossa on 1 694 kaupunkia, joiden yhteinen asukasmäärä kohoaa lähes 100 miljoonaan.

O. W. KUUSINEN:

Tärkeintä on yhteistoiminta

— Kuusikymmentä vuotta on nyt kulunut Suomen vanhan työväenpuolueen perustamisesta. Tiedän, että Suomen työtätekevät viettävät tuota tapausta järjestyneen poliittisen joukkotoimintansa lähtökohtana. Siksi haluankin täten tervehtiä vanhan työväenliikkeen ansioituneita veteraaneja sekä kaikkia niitä, jotka nykyisissä olosuhteissa jatkavat 60 vuotta sitten perustetun puolueen parhaita taisteluperinteitä, kaikkia, jotka kamppailevat Suomen työkansan paremman tulevaisuuden, sen kansanvaltaisten oikeuksien ja työväenluokan suuren päämäärän — sosialismin puolesta, lausui O. W. Kuusinen tervehdyksessään, joka kuultiin ääninauhalta Suomen työväenliikkeen 60-v. juhlassa Hesperiassa. Kuusinen jatkoi:

— Suomen työtätekevät ovat kuluneiden 60 vuoden aikana käyneet monivaiheista luokkataistelun koulua. Silloin perustettu puolue lähti aluksi liikkeelle haparoivin askelin, mutta sitten se suuntasi askeleensa itsenäisen toiminnan ja työväen luokkakatsomuksen tielle. Sen riveissä ja johdossa esiintyi monenlaisia käsityskantoja, mutta erottamattomassa yhteydessä kansaan, siitä kasvaneena ja sen suurten joukkojen toiveita sekä tahtoa ilmentäen se pääasiassa kulki eteenpäin työkansan luokkataistelun linjalla.

Jo varhain se omaksui myös tieteellisen sosialismin sisältämän proletaarisen kansainvälisyyden aatteen, nähden Venäjän vallankumousliikkeessä läheisen ystävänsä, oman vapaustaistelunsa parhaan tuen ja turvan. Venäjän vallankumousliikkeen nerokas johtaja Lenin seurasi suurella myötämielisyydellä Suomen työtätekevien kamppailua, puoltaen kaikissa vaiheissa myös Suomen kansallisen itsemääräämisoikeuden asiaa. Miten lämpimästi suuri Lenin, koko maailman työväenliikkeen johtaja ja opettaja puhuikaan Suomen työläisten taistelusta tsaarinvaltaa vastaan, heidän järjestäytymiskyvystään ja uskollisuudestaan sosialismin asialle!

Suomen työväenliike on kokenut monia vaikeita ja ankaria vaiheita. Taantumus on yrittänyt useaan otteeseen tukahduttaa sen toiminnan. Mutta Suomen työväenluokan parhaat pojat ja tyttäret ovat aina kantaneet korkealla yhteiskunnallisen edistyksen ja sosialismin aatteiden voiton lippua. Näitä kunniakkaita perinteitä jatkavat nyt ja kehittävät edelleen Suomen kommunistinen puolue ja Suomen kansandemokraattinen liitto sekä kaikki ne, jotka tinkimättä puolustavat Suomen ja Neuvostoliiton ystävyyden jatkuva lujittaminen, kansojen välisen rauhan puolustaminen sekä työtätekevien yli kaikkien rajojen ulottuvan yhteenkuuluvaisuuden johdonmukainen edistäminen.

Kaikkien kapitalististen maiden työväenluokka on jo monien sukupolvien ajan vaalinut toivetta sosialistisesta yhteiskunnasta, jossa ihminen on vapaa riistosta ja jossa työntekijä on kohtalonsa valtija ja maansa isäntä. Neuvostomaan työväenluokka on toteuttanut nämä sosialistiset toiveet. Se on ottanut maansa ohjat omiin käsiinsä. Se on taistellut ja uhrannut paljon, mutta se on samalla luonut sosialistisen yhteiskunnan ja liitossa kollektiivitalouksiin yhtyneen talonpoikaiston sekä intelligenssin kanssa se rakentaa nyt kansan tulevaisuuden uljainta valoisinta ja vaurainta ihanneyhteisöä, kommunistista yhteiskuntaa. Samaan aikaan Kiinan monisatamiljoonainen kansa muuttaa ennen alistetun ja takapajuisen maansa kehittyneeksi sosialistiseksi valtakunnaksi. Sosialismi on voittanut useissa Euroopan ja Aasian maissa.

Ihmiskunta elää nyt historiansa suurimpien muutosten aikakautta, jolloin siirtyminen kapitalismista sosialismiin jatkuu ja jolloin kansat vapautuvat lopullisesti siirtomaaorjuudesta, kaikesta sorrosta ja alistuksesta. Näin suurten yhteiskunnallisten muutosten aikaa ei ole maailmassa koskaan ollut. Sosialismin lippujen alla elää jo enemmän kuin kolmannes koko maailman väestöstä. Yli puolet ihmiskuntaa on imperialisminvastaisen vapausliikkeen, yhteiskunnallisen edistyksen ja rauhan puolella.

Sosialismista on tullut satojen miljoonien ihmisten kannattama aate eikä ole epäilystäkään siitä, etteikö kahden järjestelmän sosialismin ja kapitalismin välinen rauhanomainen kilpailu päädy sosialismin voittoon.

Toverit! Muistan hyvin sen ajan jolloin Suomen työväenliikkeen riveissä, monissa työväen joukkotilaisuuksissa ja muualla jouduin puhumaan sosialismin voiton historiallisesta välttämättömyydestä. Vaikka koetimmekin kiirehtiä historiallisen kehityksen kulkua, niin monesta meistä tuntui silloin, ettemme omin silmin ennättäisi nähdä, mitä sosialismi tulee olemaan käytännössä. Nyt se on todellisuutta. Täällä Neuvostoliitossa meillä on jo onni osallistua sosialismin kehittämiseen edelleen, kohti kommunistista yhteiskuntaa.

Yhteiskunnallisen edistyksen vääjäämättömässä liikkeessä on ratkaiseva osuus työväenluokalla, jonka ympärille kokoontuvat kaikki työtätekevät kansankerrokset, kaikki rauhaa, edistystä ja kansanvaltaa kannattavat voimat.

Suomen työväenliikkeen, kuten koko kansainvälisenkin työväenliikkeen kokemus osoittaa, että työtätekevien joukkojen vapaustaistelun tärkein ehto on koko työväenluokan sen kaikkien osien, niin kommunistien kuin sosialidemokraattistenkin työläisten yhteistoiminta. Meidän aikanamme tällä työväenliikkeen toimintayhtenäisyydellä on käytännössä erityisen tärkeä merkitys sen vuoksi, että sen avulla voidaan ensiksi tehokkaasti puolustaa työtätekevien taloudellisia etuja ja kansanvaltaisia oikeuksia. Toiseksi — ja sehän on lopultakin tärkeintä! — sen avulla voidaan estää sodat, pelastaa ihmiskunta hirvittävältä hävitykseltä.

Valitettavasti eri maiden sosialidemokraattisissa puolueissa sellaiset äärimmäiset oikeistolaiset kuin Suomessa Tanner ja eräät muut jotka jo vanhan työväenliikkeen riveissä edustivat porvarallista suuntaa, ovat nyt menneet vieläkin pitemmälle. He suorastaan kannattavat ja toistavat taantumuksellisimman porvariston kommunisminvastaisia tunnuksia, koettaen siten hajoittaa työtätekevien taisteluyhtenäisyyttä taantumusta ja suurpääomanomistajia vastaan. He kuvittelevat voivansa siten ehkäistä historian vääjäämätöntä kulkua. Mutta heidän hajoituspuuhansa on lopultakin turhaa ja häviöön tuomittua. Rauhan ja kansanvallan voimat nyt vahvistuvat päivä päivältä. Ne kasvavat kaikilla maailman äärillä. Ne kasvavat myös Suomessa, jossa ne vaalivat ja kehittävät edelleen Suomen työväenliikkeen parhaita perinteitä.

Toivotan sydämeni pohjasta Suomen työväenliikkeelle ja teille sen rohkeille, uhrautuville osanottajille yhä uusia voittoja, ylevässä tehtävässänne Suomen kansan valoisan huomispäivän luomiseksi, Suomen työväenliikkeen suuren päämäärän, sosialismin toteuttamsiksi.

BONNIN KENRAALIT TYYTYMÄTTÖMIÄ

Moskovassa ilmestyvä Isvestija julkaisi äskettäin ylempänä olevan otsikon alla saksalaisesta Neue Berliner Illustrietesta otteuja kuvia.

Eräässä nähdään tyypillisestä Länsi-Saksan kaupungista otettu kuva. Torvisoittokunta on soittamassa. Tylppäkärkiset amerikkalaiset sotilassaappaat jaloissaan sotilaat polkevat maata hanhenmarssissa. Tässä nähdään uusia Bundeswehrin komppanioita. Komppaniassa on yli 100 nuorukaista, yli 100 nuorukaista parhaassa nuoruuden voimassa, käsittämättä suunnitelmia, tulevaisuudelta parasta toivoen. Heidän tulevaisuutensa on kuitenkin riistetty heti niin pian kuin he astuvat yli kutsuntahuoneen kynnyksen ja pannaan Länsi-Saksan armeijaan, jota johtavat hitleriläiset kenraalit puettuna uusiin univormuihin. Nämä kenraalit ovat kiinnostuneet sotilaista vain atomipommien ja rakettien elävänä ruokana.

Komppania on marssilla. Kuvassa olevassa valkoisessa kohdassa sanotaan sen vahvuus. Satoja samanlaisia komppanioita on alkanut marssia Länsi-Saksassa — kenraalit ajavat heidät atomikuoleman tielle.

Mistä johtuu, että nämä kenraalit ovat tyytymättömiä? Se johtuu siitä kun on ollut pakko lähettää salapoliiseja pakko-ottolaisten jäljille. Viimeisen kahden vuoden aikana Bundeswehr menetti 40.464 nuorta miestä, joka merkitsee noin 400 komppaniaa. Viimeisen kahden vuoden aikana 40.464 pakeni revanshimiesten armeijaa tulematta vielä sotilaaksi. Sensijaan, että olisivat ilmoittautuneet kutsuntapaikkaan, he pakenivat rajan yli Saksan Demokraattiseen Tasavaltaan. Monelle oli sellainen vaikea tehtä vä. Monelle oli vaikea jättää ystävänsä ja sukulaisensa. Monelle Itä-Saksaan menijälle se oli ikäänkuin "hyppy pimeään" sillä monellakaan ei ollut harmaata aavistustakaan ensimmäisestä saksalaisesta työläisten ja talonpoikain valtiosta paitsi mitä he olivat nähneet länsivaltain vääristä kuvastimista.

Mutta paetessaan Itä-Saksaan nuoret saksalaiset pääsivät hyvälle maaperälle. Lehdessä julkaistaan kuvia neljästä heistä. Yksi on Kurt Sumariter Hampurista, joka on asettunut asumaan Burg-nimiseen kauppalaan lähelle Magdeburgia. Hän kuuluu nykyään yleisten töiden rakennusryhmään. Hampurissa ollessaan hän oli ollut usein työttömänä. Entä tänään? Nykyään hän on valmis kertomaan tulevaisuuden suunnitelmistaan, joiden etualalla on ammattitaidon oppiminen.

Alempana on kuva Manfred Vollmertista Kölnistä. Hän on löytänyt sekä kotimaan ja vaimon — hän on koulun opettajatar Manfredin kylässä.

Kaupanhoitaja Eckehardt Biefeldt ei ollut onnellinen mies Länsi-Saksassa. Todellisuudessa hän ei ollut kaupanhoitaja, vaan tavallinen kiertävä kaupustelija. Hän on nyt Badfreienwaldenin Kuluttajien Osuusliikkeen kunnioitettu virkailija. Hänen erikoisalaansa kuuluu välittää juurikasveja kuluttajille.

Neljäs Länsi-Saksan nuorukainen, joka valitsi vapauden on Siegfried Roiss Hampurista, eli paremminkin Casihista, kuten hän nyt sanoo, koska tässä toimii maataloustuottajain osuusliike, jonka jäsen hän nykyään on.

Tässä on neljä neljästäkymmenestätuhannesta. Heidän toimenpiteensä osoittavat millainen syvä kehitys on käynnissä Saksassa, jossa tuhannet nuoret patriootit menevät Saksan Liittotasavallasta Saksan Demokraattiseen Tasavaltaan. Tehdessään niin he ilmaisevat vihamielisen protestinsa Bundeswehrin luomisen johdosta, militarismin henkiin herättämisestä ja Länsi-Saksan aseistamisesta atomiaseilla.

Californiassa atomisäteilyä

San Francisco. — San Francisco nimisen sanomalehden mukaan oli Californian yliopiston Berkeleyssä sijaitseva sädelaboratorio evakuoitava kahdeksi viikoksi erään onnettomuuden takia, josta oli levinnyt radioaktiivisuutta koko seudulle.

Onnettomuus sattui heinäkuun 3. päivänä kun erään kiihdyttämön pyöreät ikkunat yhtäkkiä särkyivät korkean heliumkaasupaineen takia. Tapaus on laskettava "inhimillisen tekijän" aiheuttamaksi.

Kaikki viisitoista rakennuksessa ollutta henkilöä tutkittiin heti, että olisi voitu todeta, oliko säteily heitä vahingoittanut. Toisten tarvitsi vain pestä itsensä, mutta muutamien piti hävittää vaatteensa. Työssä olevat eivät saaneet palata laboratorioon kuin vasta viikonvaihteessa, jolloin rakennus oli perusteellisesti puhdistettu.

Suomen baletin matka Amerikkaan

Helsinki. — Suomen Kansallisoopperan Amerikkaan ensi syksynä matkustavan baletin jäseniksi on nimitetty seuraavat henkilöt: ensitanssijattaret Margaretha von Bahr, Doris Laine, Maij-Lis Rajala ja Lisa Taxell, tanssijattaret Marita Stahlberg, Virpi Laristo, Seija Silfverberg ja Saga Eriksson, ensitanssijat Uno Onkinen, Jaakko Lätti, Klaus Salin ja Heikki Värsti, tanssijat Oiva Ollikkala, Helmer Salmi ja Leo Ahonen. Pianisti ja matkan johtaja on George de Godzinsky ja puvustonhoitajana rouva de Godzinsky.

17-henkinen ryhmä matkustaa Helsingistä lentoteitse New Yorkiin 24. 9. Ensimmäinen esiintyminen on todennäköisesti televisiossa 27. 9. New Yorkissa ja viimeiset esiintymiset Washingtonissa 20. 12. ja New Yorkissa 21. 12. Ryhmä lähtee paluumatkalle New Yorkista joulukuun 22 pnä ja on kotimaassa jouluksi. Koko ryhmä on kutsuttu harjoituksiin jo syyskuun 3 pnä.

KODIN PIIRISTÄ

TOIMITTANUT EEVA

Kun hiukset alkavat murtua

(Lainattu Suomessa ilmestyvästä Eeva-lehdestä.)

- Onko permanenttia varottava? kysyy eräs ulkomaalainen lehti ja jatkaa.

Joka päivä käy eri puolilla maailmaa miljoonia naisia kampaajalla, useimmat ottamassa itselleen permanentin. Se on välttämätöntä, jos haluaa olla huolitellun näköinen, he sanovat.

Miljoonat naiset maksavat paljon rahaa tästä kauneudesta. Mutta ei vain rahaa! Permanenttinsa he maksavat hiustensa terveyden hinnalla.

Sen vuoksi aiomme nyt ottaa tämän asian puheeksi. Sillä naiselle hiukset ovat sanan todellisessa merkityksessä korvaamattomat. Voimme nykyään pitkälle kehitetyn kosmeettisen teollisuuden ansiosta saada kauniin hipiän, uudet hampaat, paremmat "muodot" ja paljon muuta mutta nainen, joka on menettänyt hiustensa terveyden, joutuu suremaan tätä lopun ikäänsä. Vain filmitähdet voivat kameroitten edessä valossakin tulla toimeen peruukkien ja irtohiusten turvin.

Nainen uhraa vuosittain melkoisen rahasumman tukkansa kunnossapitämiseen — tämä koskee erityisesti sellaisia naisia, jotka joutuvat jokapäiväisessä työssään tekemisiin yleisön kanssa ja joiden on näin ollen pakko huolehtia ulkonäöstään aina hyvin hoidettua tukkaa myöten. Öljypesuja, kampauksia, permanentti kolme-neljä kertaa vuodessa ja rahaa menee — ja jos tulos sitten on epäonnistunut, alkaa jo mielessään ihmetellä, onko enää aihetta ottaa permanenttia.

Kaikkialla maailmassa tehdään permanentti kahden menetelmän mukaisesti. Ne tunnetaan "kuuman" eli "sähköpermanentin" ja "kylmäpermanentin" nimellä. Mutta kaikkihan tietävät ettei "kylmänkään" permanentin kuvun alla kylmä tule. Menetelmien välinen ero on siinä että "kylmässä" käytetään noin 40 asteen lämpöä kun taas "kuumassa" käytetään vieläkin suurempaa kuumuutta. Kuumuus ei yksin saa kiharoita syntymään. Hiukset joutuvat permanentissa tekemisiin mitä erilaatuisimpien kemikalioitten kanssa.

Kuumuus ja kemikaliot saavat yhdessä aikaan muutoksen hiuksissa. Ja jos kuumuus jätetään menetelmässä vähemmälle osalle on kemikalioitten määrää tietenkin vastaavasti lisättävä.

Mitä kemikaliot vaikuttavat hiuksiin?

Ne vaikuttavat jokaiseen yksityiseen hiuskarvaan, pehmittävät sen pinnan ja suurentavat sen kooltaan miltei kaksinkertaiseksi. Kun näin pehmitetty hius sitten on kääritty papiljotille haluttuun, kiharaan muotoon, se joutuu kemikalioitten vaikutuksen alaiseksi ja jäykistyy tästä kuumuuteen joutuessaan lopullisen kiharaiseksi. Voisimme verrata tätä muutosta siihen, kun yritämme taivuttaa teräksistä jousta. Jousi ponnahtaa aina takaisin entiseen tilaansa ellei sitä ensin kuumenenta hehkuvaksi ja sitten muotoilla uudelleen. Hiusta ei voi kuumentaa hehkuvaksi mutta kemialliset pehmennysaineet on kokoonpantu siten, että kiharointi on mahdollista melko kohtuullisessakin lämmössä.

Joitakin aikoja sitten kierteli lehdistössä uutinen, joka kiinnitti huomiotamme: Vaalea entinen filmitähti Lilian Harvey oli antanut teettää itselleen kestokiharat, mutta kun hän nousi kampaajan tuolista hän mentti koko tukansa, joka hauraana murtuen putosi maahan. Lilian Harvey on kuuluisa. Toiset naiset eivät sitä ole. Kun heille tapahtuu sama vahinko, puhuvat asiasta vain työtoverit ja kulmakunnan rouvat, mutta tieto heidän onnettomuudestaan ei leviä maailmanlehdistön välityksellä. Kuitenkin ilmiö on sangen yleinen.

Helppo onkin ymmärtää, että hiukset murtuilevat permanentin jälkeen kun tietää, mitä kemikalioita menetelmään käytetään. Ne ovat näet ihan samoja aineita, joita myös erilaiset yleisesti käytettävät karvojenpoistovalmisteet sisältävät. Permanentin vaikutus on samanlainen, joskin lievempi. Mutta jos permanenttiaineet jäävät liian pitkäksi aikaa vaikuttamaan hiuksiin muuttuvat ne karvanpoistoaineiksi. Ne eivät enää ainoastaan "pehmitä" hiuksia vaan tuhoavat ne kerrassaan.

Mutta silloinkin kun permanenttiaineet eivät pääse tekemään tällaisia tuhoja huomaa jokainen permanentin ottanut sen haitan, jos huomioimiseen jää aikaa, nimittäin. Useimmat kampaajat näet yrittävät siinä vielä työn kestäessä korjailla syntyneitä vahinkoja. Hiukset ovat kuivat, hauraat ja elottomat, ne ovat menettäneet kiiltonsa ja tuntuvat kaikin tavoin epämiellyttäviltä. Silloin sanotaan tavallisesti: "Hiuksenne ovat kovin kuivat, no senhän tietää . . ."

Ja sitten niitä ryhdytään kiireesti kohentamaan, kiillon aikaansaamiseksi niihin ajetaan öljyä ja rasvaa, jotka muutamilla tuoksuaineilla lisättyinä ovat saaneet hienomman ja kalliimman nimen. Ja kun hiukset sitten loistavat kuin voi auringossa sanotaan: "Katsokaa, nyt tukkanne on taas ennallaan".

Mutta sitähän se ei suinkaan ole. Kampaajan kuivuudeksi nimittämä hiusten puuttuva loisto ei johdu ainoastaan rasvan ja kosteuden puutteesta. Permanentin läpikäyneen tukan kiillottomuus ja hauras laatu johtuu syvemmältä äsken läpikäydystä käsittelystä.

Ihmisen hiukset eivät näet ole vain sileitä, yksityisiä "Hiussäikeitä", kuten halutaan uskotella. Kun yksityistä hiusta tarkastelee mikroskoopissa huomaa, että se niveltyy lukemattomista soluista.

Terveen hiuksen pintaa kattaa soluketto, joka sulkee suojaansa hiuksen "ytimen" ja tämä ketto sisältää myös hiuksen väriaineen. Pintasoluistaan hius saa kimmoisuutensa ja kauneutensa. Kemiallisessa käsittelyssä hiuksen pinta joko osaksi tai usein kokonaankin tuhoutuu.

Permanentin jälkeen solukko ei enää kata hiusta sileänä pintana vaan jokainen pieni solusuomu törröttää harottaen pystyssä. Voimme selvyyden vuoksi verrata hiusta kuusenkäpyyn, jonka suomut normaalisti ovat sievässä ojennuksessa, mutta kuivina kuin "vastakarvassa".

Tämä on kampaajien "kuivaksi tukaksi" nimittämän ilmiön totuus. Öljyllä ja muilla hiuskosmetiikan apuneuvoilla tehdään hiukset permanentin jälkeen jälleen "näyttäviksi". Mutta tämän on silmänlumetta. Hiukset eivät permanentin läpikäytyään ole enemään terveet kuin luonnonmukaisetkaan.

Ja tämä on syytä tietää kun ensi kerran lähdette permanenttia ottamaan, ulkomaalainen lehti lopettaa.

* * *

Varovaisellekin tapahtuu joskus vahinko ja silloin ovat hyvät neuvot tarpeen, nopea toiminta pelastaa monesta pahasta. Eräs hyvä neuvo on polttaessa kätensä työntää se hetkeksi vehnäjauhoihin, se poistaa säryn heti eikä palaneen rakko ja ilmesty.

* * *

Jos on saanut rakkoja käsiinsä tai jalkoihinsa, niin ohuella neulalla pistäen aivan ehjän ihon reunasta ja varovasti pusertamalla vesi pois, rakot paranevat huomaamatta.

PÄIVÄN PAKINA

"Kollektiivifarmia" perustamassa

Aina sitä vähän oppi kun käväsee joskus vähän tämän työhuoneemme neljän-seinän ulkopuolellakin. Nimittäin yhteys muuhun maailmaan vähän-kuin avarruttaa tietomäärää — huolimatta siitä oliko sitä aluksi vähän tai paljon.

Käväsimme tässä viime viikonloppulla vähän kuin virkistyskäynnillä ystävämme Keskisen luona rupattelemassa.

Kaverimme kertoi kuinka hän nyt vähän iäkkäämmäksi mieheksi tultuaan on ollut työttömänä jo lähes pari vuotta, mutta siitä huolimatta ei ollut oikein suuresti huolissaan, sillä hän oli oman kertomansa mukaan "puolen manttaalin maan omistaja."

Silmäilimme postimerkin kokoista perunapeltoa ja Sudburyn ympäristölle hyvin ominaista karua maastoa, jota kaverimme hallussa lienee parin rakennustontin ala, ja myönsimme, että jos kaveri niin kerran väittää, niin emme suinkaan halua olla ensimmäinen kutsumaan häntä valehtelijaksi.

Yritimme kuitenkin selostaa kaverille, että tuskinpa hänen "maatilansa" tulee häntä oikeinkaan loisteliaassa elämässä ylläpitämään, sillä kaikkialla maailmassa on tapahtumassa sellainen suuntautuminen, että pienet farmit häviävät suurempien maatilojen ja suurella pääomalla varustettujen kapitalistien edessä.

Muistaaksemme viime viikolla saimme lukea kuinka esimerkiksi Neuvostoliiton pääministeri Hrushtshev oli sanonut Puolassa vieraillessaan, että Yhdysvaltain pienemmät farmit rappeutuvat ja joutuvat suurien kapitalistifarmarien haltuun.

Hän selosti siellä maataloustyöläisille, että sellaiseen on olemassa varsin selvästi 'ymmärrettävä syy — laajakantoinen kollektivisointi (yhdeksi liittäminen) on ainoa keino saada mahdollisimman suuri hyöty nykyaikaisesta konnellistumisesta ja tekniikan edistymisestä. Ja niin hän väitteensä tukemiseksi viittasi mahtavaan Amerikan Yhdysvaltoihin, jossa toinenkin maatöissä raatanut, aivan yksistään kuokkinut pienyrittelijä on joutunut jättämään maansa isommille ja pyrkimään teollisuuden palvelukseen.

"Voi olla niinkin", vastasi kaveri, "mutta mitä hemmettiä minun olisi tässä sitten tehtävä? Töitä ei enää näin vanhalle miehelle suoda ja pitää sitä jollain keinolla yrittää pitää itseään leivässä ja särpimessä."

Siinäpä tavallaan pulma. Varmasti tulevaisuutta vailla olevaan hommaan ei oikeastan kannattaisi ryhtyä ja muutakaan keinoa ei ole olemassa miehelle, joka Canadan rakentamisessa on viettänyt aikansa siinä määrin, että ei enää kelpaa porvarin palvelukseen.

Aprikoimme pulmaa puoleen jos toiseen.

Emme voisi ilmeisenä Canadan kansan vähemmistönä ehdottaa sellaistakaan, että Canadassa olisi voimakeinoin ryhdyttävä tällä hetkellä vallan siirtoon toisiin käsiin.

Emme voineet Canadan nykyisten lakien nojalla vaatia millään toivorikkaudella, että kaikille annettaisiin kunnollinen eläke jos he eivät enää kelpaa porvarin kynittäväksi.

Emme voineet hetikohtaisesti toivoa sitäkään, että Canadan nykyiset vallanpitäjät noin vain käden käänteessä heltyisivät ja luopuisivat maamme rikkauksia riistävien asian kannattamisesta ja katsoisivat suopeimmin silmin köyhää kansaa.

Näin synkän tulevaisuuden edessä vaihdoimme mielipiteitä ja tuloksena oli se, että kai sitä olisi perustettava "kolektiivifarmi"!

Hyväksyimme ajatuksen, että Keskisen tulisi nyt lähestyä kohtalotovereitaan ja ehdottaa heille, että he yhdistäisivät maansa ja ryhtyisivät yhteisvoimin oikein "suuren" maatilan viljelykseen, koska ne näyttävät niin suuresti menestyvän upporikkaiden Yhdysvalloissakin — puhumattakaan Neuvostoliitosta.

Jalo ajatus! Mutta, mutta, edessä on vielä yksi mutta. Voimmeko millään varmuudella odottaa, että naapurit olisivat kaikki sen verran yksimielisiä, että osallistuisivat tuumaan. Olemme vielä kaikki vähän sellaisia omaan pussiimme ja omasta pussistamme eläjiä, että emme ole vielä saavuttaneet tuota joidenkin meidän ihannoimaa yhteistoimintaa.

Jäämme kuitenkin odottamaan aikaa, jolloin sellainen on mahdollista. Ja siihen mennessä kuokkikoon Keskinen vielä aivan yksin.

— Nemo.

UNKARIN URHEILU ON POIS AALLONPOHJASTA

Helsinki. — Elokuun 4—5 pnä suoritetaan Helsingin Olympiastadionilla Suomen ja Unkarin välinen yleisurheilumaaottelu. Ottelua odotetaan mielenkiinnolla ja uskotaan sen muodostuvan ainakin entisten maaottelujen veroiseksi. Erikoista mielenkiintoa herättää se, että Unkarin urheilu on vuoden 1956 menetyksen jälkeen noussut jälleen korkealle tasolle.

Seuraavassa esittelemme maaotteluun saapuvat unkarilaiset miehet:

LAJOS KOVACS 23 v. (800, 1,500 m) 15-kertainen maaottelumies, paras tulos: 800 m: 1.47,7, 1,500 m: 3.41,1.

ISTVAN ROZSAVÖLGYI 31 v. (800, 1,500 m). Unkarin mestari, ME-mies, paras tulos: 1,000 m: 2.19,0, 1,500 m: 3.40.0.

BELA SZEKERES 21 v. (1.500 m) paras tulos 3.42,1.

SANDOR IHAROS 29 v. (5,000 m) Moninkertainen Unkarin mestari ja ME-mies. Paras tulos: 1,500 m: 3.40,8, 5,000 m: 13.40,6, 10,000 m: 28.42,8.

TRI MIKLOS SZABO 31 v. (5.000, 10.000 m) Unkarin mestari, 31 maaottelun voittaja, paras tulos 10.000 m 29.28,4, 5,000 m: 13.51,8.

JOZSEF KOVACS 33 v. (10.000 m) Moninkertainen Unkarin mestari. Paras tulos: 28.52,4.

ZOLTAN KOVACS 33 v. 10,000 m, paras tulos: 30.22,2.

IMRE RETESAR 26 v. 110 m aidat) Unkarin mestari. Paras tulos: 14,4.

ISTVAN MUNKACSI 22 v. (400 m aidat) paras tulos: 54.7.

LASZLO KISS 27 v. (100 m) Unkarin mestari, paras tulos: 10,4.

SANDOR JAKABFY 28 v. (100 m) Unkarin mestari v 1957. Paras tulos 100 m: 10,4 ja 200 m 21.3.

ISTVAN KOVACS KORDA 25 v. (400 m) Paras tulos: 47.3.

CSABA CSUTORAS 22 v. (400 m) Unkarin mestari v. 1958. Paras tulos: 400 m: 47,2.

LAJOS SZENTGALI 27 v. (800 m) V. 1954 Euroopan mestari. paras tulos 1.47,1.

ATTILA BOTAR 28 v. (400 m aidat) Unkarin mestari. paras tulos 52.3.

GYULA VARGA 25 v. (3,000 m esteet) Paras tulos 8.40.8.

GERHARD HECKER 26 v. (3,000 m esteet) Paras tulos: 8.42.4.

SANDOR NOSZALY 19 v. (korkeushyppy) Paras tulos: 202.

JANOS MEDOVARSZKY 22 v. (korkeushyppy) Paras tulos: 200.

ÖDÖN FÖLDESSI 30 v. (pituushyppy) Helsingin olympialaisten pronssimitalimies. Paras tulos: 776.

LASZLO MIHALYFI 20 v. (pituushyppy) Paras tulos: 715.

ROBERT NEMETH 24 v. (kolmiloikka) Moninkertainen Unkarin mestari. Paras tulos: 15,36.

GYULA CZAPALAI 24 v. (kolmiloikka) Moninkertainen Unkarin mestari. Paras tulos: 15.39.

JANOS HORVATH 21 v. (seiväshyppy) Paras tulos 440.

ZSIGMOND NAGY 22 v. (kuulantyöntö) Paras tulos 18.16.

VILMOS VARJU 22 v. (kuulantyöntö) Paras tulos: 17.58 m.

JOZSEF SZECSENYI 27 v. (kiekonheitto) Paras tulos tänä vuonna 58.33.

FERENC KLICS 35 v. (kiekonheitto). Moninkertainen Unkarin mestari. Paras tulos 55.79.

GYULA ZSIVOTZKY 22 v. (moukarinheitto) Unkarin mestari. Paras tulos 65.58.

JOZSEF CSERMAK 27 v. (moukarinheitto) Helsingin olympialaisten kultamitalimies. Paras tulos: 63.03.

GERGELY KULCSAR 25 v. (keihäänheitto) Paras tulos: 78.64.

SANDOR KRAZNAI 27 v. (keihäänheitto) Paras tulos 78.04.

Tämän esittelyn pohjalta katsottuna ei Suomella tunnu olevan voitonmahdollisuuksia. Ottelu vasta kuitenkin toden sanoo.

Värillinen ei liittynyt klubiin

New York. — YK:n pääsihteerin apulaisen, tohtori Ralph Bunchen viisitoistavuotias poika on torjunut West Siden tunnetun tennisklubin taholta tulleen jäseneksiliittymistarjouksen. Klubi toimii Forest Hillsissä New Yorkissa.

Sensijaan on nuori Bunche liittynyt valtakunnalliseen yhdistykseen, joka ajaa värillisen väestön etuja.

Viime viikolla evättiin Bunchelta samaisen klubin jäsenyys ja kieltoa perusteltiin sillä, että hän on neekeri. Tämän viikon alussa hän kuitenkin sai tietää, että sekä hän että hänen poikansa otettaisiin aikaisemmasta kiellosta huolimatta klubin jäseniksi. Tämä ilmoitus tehtiin kerhon johdon taholta sen jälkeen, kun sen puheenjohtaja Wilfred Burglund oli eronnut.

— Elämys ei ollut mitenkään miellyttävä ja olen iloinen, että koko välikohtaus nyt on ohi, isä Bunche sanoi. Poikansa asenteesta hän ei maininnut sanallakaan lähemmin.

Kaatuneet saksalaiset

Kemi. — Paikalla käyneiden kertoman mukaan suoritetaan Kemin eteläisellä hautausmaalla Lapin sodan aikana kaatuneitten saksalaisten hautojen avausta ja ruumiiden jäännösten kokomista. Ne aiotaan siirtää Rovaniemelle, johon tulee kaikille pohjoisessa kaatuneille saksalaisille yhteinen muistomerkki.

Salonen's Esso Service
Atlas autorenkaita ja pattereita.
Pidämme autonne hyvässä kesäkunnossa
Puh. 4-0287. 120-128 S. Algoma St. Port Arthur, Ont.

LEO'S B/A SERVICE
Kunnostetaan kaikenmallisia autoja. B/A autorenkaita ja välineitä
Puhelin 4-8231
Cumberland ja Munro kat. kulm.
Port Arthur Ontario

NORTH STAR
ROSEDALE AUTO SERVICE
(A. ja E. Heiskanen)
Nopea ja tehokas palvelus. Gasoliinia, öljyä, rasvausta, korjausta ja auton pesua. Dial 4-7132
Clarkson ja Red River Rd.
Port Arthur, Ont.

Kaikkea rautakauppa-alaan kuuluvaa tavaraa
LANGILA HARDWARE LTD.
PUHELIN 4-3508
10 Cumberland St. N.
Port Arthur, Ontario

RAKENNUSKAUSI ALKANUT!
Meiltä saatte kaikenlaisia rakennustarpeita.
THUNDER BAY LUMBER CO.
(FORT WILLIAM) LTD.
HENKILÖKUNNAN OMISTAMA
HENKILÖKUNNAN JOHTAMA
"Kuuluisa palvelustaan"
Puh. 3-7469
516 Simpson St. Fort William

Milloin hyvänsä tarvitsette ruokatavaraa, lihaa tai miesten vaatetusta, ostakaa ne osuuskaupastanne
International Co-op Stores Ltd.
176 S. Algoma Street Port Arthur, Ontario

VÄLITÄMME RAHAA SUOMEEN
UUSI KURSSI VOIMASSA NYT!
PIENIN SUMMA 5,000 SMK. $16.50 YNNÄ LÄHETYSKULUT $1.00
JOKAINEN SEURAAVA 1,000 SMK. 3.30
Rahalähetykset toimitetaan vastaanottajalle 10-14 päivän kuluttua. Jokaiselle lähettäjälle lähetetään vastaanottajan tai Suomen postikonttorin antama kuitti.
VAPAUS TRAVEL AGENCY
Box 69 — Sudbury, Ontario

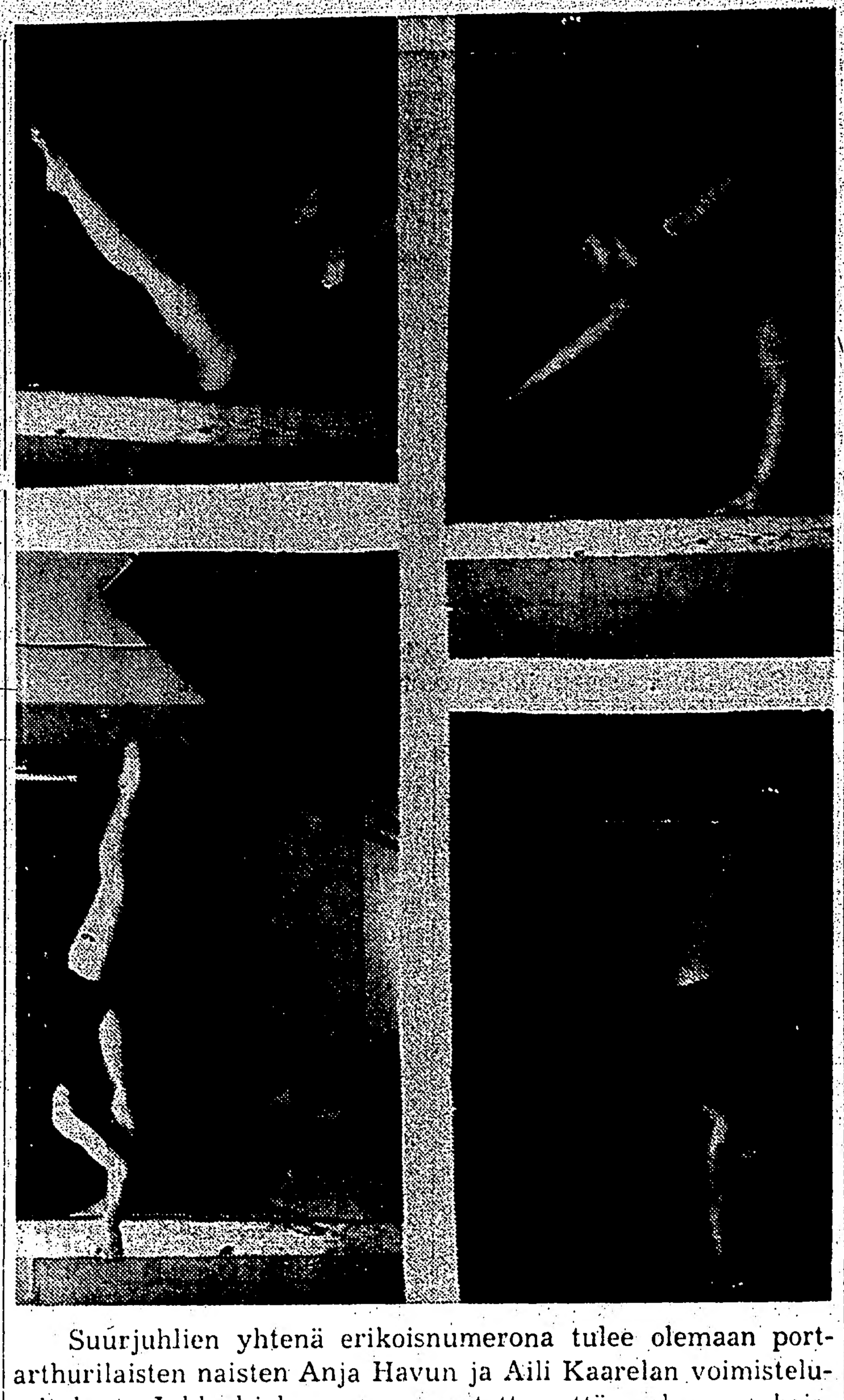

Suurjuhlien yhtenä erikoisnumerona tulee olemaan portarthurilaisten naisten Anja Havun ja Aili Kaarelan voimisteluesitykset. Juhlaohjelmassa on osoitettu, että molemmat heistä esittävät voimistelua nojapuilla ja tasapainopuomilla Tarmolassa sunnuntaina ja samana iltana Anja esittää permantovoimistelua Odeon-Carlton teatterissa, missä iltakonsertti pidetään. Aili esittää samassa konserttitilaisuudessa akrobaattivoimistelua Paavo Voutilaisen kanssa. Kuvassamme Anja Havu.

Ihminen matkaa kuuhun lähitulevaisuudessa

Moskova. — Maata ja muita planeettoja ympäröivä kosmillinen säteily on avaruusmatkalle lähtevien ihmisten suurin vaara, sanoi neuvostoliittolainen tiedemies Aleksander Nesmejanov Pravdassa ja Isvestiassa. Se käy ilmi Neuvostoliiton tekokuiden ja rakettien avulla saaduista tiedoista.

Kosmillinen säteily ei ole ihmiselle vahingollista sähköellisen rauhallisessa ulkoavaruudessa. Planeettojen ympärillä esiintyvä keskittynyt säteily pakottaa kuitenkin varustamaan tulevaisuuden avaruusmatkailijat tehokkailla suojalaitteilla ja valitsemaan heidän tiensä huolellisesti, jotta he kulkevat mahdollisimman lyhyen matkan keskittyneen säteilyn vyöhykkeessä.

Nesmejanov sanoi edelleen, että yhteentörmäyksen vaara meteorien tai mikrometeorien kanssa on ulkoavaruudessa melkein olematon. Tammikuun toisena päivänä lähetetty raketti, josta tuli auringon kiertolainen, on antanut monia niistä tiedoista, joiden perusteella voidaan arvioida, ettei yhteentörmäystä edes tuhannesmiljoonasosa grammaa painoisen kappaleen kanssa satu kuin kerran useiden tuntien aikana. Elämillä suoritetut kokeet osoittavat, ettei avaruusmatkoilla ole hengenvaarallista vaikutusta koiriin.

Nesmejanov sanoi olevansa varma siitä, ettei ihmisen matka kuuhun siirry enää kovin kaukaiseen tulevaisuuteen. Suurin vaikeus on kuuhun laskeutuminen ja sen jälkeen paluumatka maahan. Ne ovat todella vaikeita ongelmia. Hän lisäsi, että ihmiset pääsevät jonakin päivänä myös Marsiin ja Venukseen. Matka näihin planeettoihin tehdään silloin, kun ne ovat lähinnä maata.

Urheilutapahtumia eri puolilta

SIIRRETTY TOISEN KERRAN

Raskaan keskisarjan maailmanmestarin Archie Mooren ja canadalaisen mestaruudentavoittelijan Yvon Durellen välinen ottelu on siirretty toisen kerran. Syynä siirtämiseen on ollut Mooren vaimon vakava sairaus.

Viimeksi oli ottelupäiväksi sovittu heinäkuun 29 päivä, mutta nyt pitäisi ottelun tapahtua elokuun 12 pnä.

* * *

KAHDEKSAN 16 M MIESTÄ

Suomessa ei ole tällä hetkellä maailman kärkimiehistöön lukeutuvaa kuulantyöntäjää, eikä ole ollut sen jälkeen kun kärkijoukkoon pyrkijöiltä ryhdyttiin vaatimaan vähintäin 17 metrin työntöjä.

Tilastot osoittavat, että kaikkina aikoina on Suomessa ollut vain kahdeksan 16 metrin paremmalle puolelle työntänyttä miestä. Sulo Bärlund teki sen ensimmäiseksi v. 1936 ja sen jälkeen viime ja tänä vuonna on 7 muuta työntäjää tehnyt saman tempun. Parhain tulos on Jarmo Kunaksella, joka äskettäin pukkasi 16.93.

* * *

KESTÄVYYS PUUTTUU

Äskettäin suoritetussa USA:n—NL:n yleisurheilumaaottelussa juoksuttivat palkintotuomarit 10,000 metrin juoksijoilla kierroksen liikaa, 26 kierrosta 25 asemesta ja molemmat USA:n juoksijat kaatuivat radalle ja kannettiin pois. Bob Soth kaatui jo matkan varrella ja Max Truex maaliviivan ylitettyään.

* * *

KARPATI SÄILÄN MM

Unkarilainen olympiavoittaja R. Karpati voitti viime viikon perjantaina säilän maailmanmestaruuden Budapestissa pidetyissä MM-kilpailuissa.

* * *

NORTON SATASEN 10,2

Borlängessä, Ruotsissa pidetyissä amerikkalaiskilpailuissa neekeri Ray Norton juoksi 100 m ajassa 10,2. 200 metrillä hän sai ajan 21,1. Ruotsin Asplund moukaroi 63.10. Amerikkalainen Williams työnsi kuulaa 16,76.

Skandinavia vain länsivaltain houkutuskuvana

Szczecin, Puola. — Neuvostoliiton pääministeri Nikita Hrushtshev sanoi täällä viime viikon lopulla, että länsimaiden tarkoituksena on tehdä Skandinavian maista pommituksen houkutuskuvia Neuvostoliitolle.

Hänen puhetilaisuuteensa saapui 50,000 kuulijaa ja täällä hän sai Puolan matkallaan mahdollisesti lämpimimmän vastaanoton.

Kaupunginhallinto ilmaisi sellaisen käsityksen, että hän on kaupungin suojelija. Neuvostoliiton pääministeri vakuutti, että hänen maansa suojelee Puolan rajaa. Mr. Hrushtshev sanoi, että hän on ehdottanut atomiaseista vapaata aluetta Balkanilla, Adrianmeren ja Itämeren maissa, mutta Skandinavian maat eivät ole yhtyneet siihen. Pääministerin arveltiin viitanneen tässä NATO:n kuuluviin Tanskaan ja Norjaan.

"Sikäli kuin tulevat kysymykseen hyökkäävät vallat, niin niiden asenne on ymmärrettävissä", sanoi hän. "Niille on etua pitää Skandinavian maita asetukikohtina, tässä tapauksessa rakettitukikohtina.

"Miksi? Yksinkertaisesti siksi, että jos Skandinavian maissa on sodan sattuessa sellaisia tukikohtia, niin vastahyökkäyksen yhteydessä atomi- ja vetypommeja tulee putoamaan näihin kohtiin.

"Tämä tarkoittaa, suoraan sanoen, että vissien maiden poliitikot uskovat, että sitä vähemmän pommeja putoaa heidän maihinsa."

— Juridinen, lainopillinen, oikeustieteen tai oikeusperiaatteen mukainen.

CLUB news

A Few More Days

In a few more days everybody and their dog will be hitting for Toronto to take in this years big festival, the combined Sports and Music Festival of the Finnish Organization of Canada and the Finnish Canadian Amateur Sports Federation. When Friday comes we will be hitting the highway with our old bus and we certainly hope it will get us there and also get our passengers there. We still recall that the last time we were hitting for a festival in Toronto, about three years ago, we had something of a collision near Huntsville and it delayed us for a day. But even so, we got there.

We happen to know that the Alerts will be represented by over twenty athletes and gymnasts and we have also heard that the Jehu has chartered a train to take their group to Toronto. We don't know exactly how many people fit on a train, but we are a bit worried that Jehu just may get another win on that Manty Trophy. That worries us because we know that the trophy goes to a club after three straight wins and we feel a bit sorry for Arnold Manty, who is an Alerts member, that maybe next year he will have to buy another trophy. Anyway, we are going to do our bit in the Alerts to win that trophy after not seeing it for many years.

We are also hoping to win the Ritari Trophy in the Swedish Relay and we have a good group to really put up a fight. This trophy has been donated by Arne Ritari who is also from Sudbury and operates an insurance and travel business here. This is something of a special trophy, because not only is it an exciting race, but every winner gets a smaller trophy to hang on his shelf.

The men's 4x100 meters is also on our list, as are all the main relay trophies and we are pretty sure of keeping it, because I understand our boys took it in Port Arthur. It is donated by the Rouyn branch of the Finnish Organization of Canada. The women's 4x100 meter trophy has been donated by Elvi Lujanen and naturally we have every intention of picking it up because we have a good bunch of girls.

A great deal of interest has always been caused by the Children's 4x60 m. relay and we are reasonably sure that this will also be in the Alerts haypile. We might have to make special arrangements with Jehu to have them take the trophies back on the special train, because that is a mighty big flock of trophies to carry around in a car.

Incidentally, the children's relay trophy was donated by one of the Yritys founders Karl Lehto, who never misses a festival.

In any case we are ready for the big meet and we will do our darndest not only to win, but to see that the competitions are carried on in the best traditions of sports and with no squabbling except on issues that should be taken up.

We are certainly hoping that this will be the biggest festival ever held and that everybody who makes the long trip thoroughly enjoys themselves.

KANAALIN LENNOSTA KULUNUT 50 VUOTTA

Viisikymmentä vuotta sitten istui muuan mies Calaisissa, Ranskassa, tyynen sunnuntaiaamun varhaisina tunteina heiveröisen lentokoneen ohjaimissa odottaen, että pieni moottori pörrähtäisi käyntiin. Hieman yli puoli tuntia myöhemmin kone oli Englannissa — ja miehestä oli tullut sankari.

Päivä oli heinäkuun 25. vuonna 1909 ja miehen nimi oli Louis Blériot. Ja tapahtuma oli Englannin kanaalin ensimmäinen ylitys lentokoneella.

Tuo kapeahko salmi, vähän yli 30 kilometriä, jonka yli Blériotin yksitasoinen kone lensi vähän yli 60 kilomterin tuntinopeudella, on tämän päivän valtaville matkustajakoneille tuskin sen suurempi este kuin kasteluoja. Mutta Blériot, "rohkean kärsimättömyyden" mies, oli yksi niistä lannistumattomista eilispäivän uranuurtajista, jonka ponnistelut näyttivät muille tietä.

Louis Blériot syntyi vuonna 1872 Cambraissa, Ranskassa, ja sai insinöörin koulutuksen.

Hän teki paljon työtä yksitasoisen koneen kehittämiseksi ja teki lyhyitä lentoja rakentamallaan tandemsiipisellä yksitasolla. Malli, jolla hän ylitti Kanaalin, N:o XI, valmistui v. 1908. Sen voimanlähteenä oli 25 hevosvoiman "viuhkatyyppinen" Anzani-moottori, jossa oli 2 voltin puolasytytys ja automaattiset imuventtiilit. Potkurin huono teho vähensi kuitenkin moottorin tehoa 6 hevosvoimalla.

Blériot'in lennosta on sanottu, että "ei kukaan nykypäivien lentäjä, etevinkään, pystyisi uusimaan tätä urotekoa sellaisella lentokoneella ja sellaisella moottorilla".

Kymmenen vuotta Blériot'in lennon jälkeen Alcock ja Brown lensivät Atlantin yli. "Vuonna 1919 aloitti myös eräs englantilainen kaupallinen lentoyhtiö päivittäiset lennot Englannin kanaalin yli. Vuonna 1920 KLM ensimmäisenä suurena lentoyhtiönä maailmassa alkoi toimia kansainvälisissä puitteissa.

Lentoyhteyksien kehittyessä kansainvälisiksi tarvittiin myös polttonestehuoltoa tärkeimmillä lentokentillä ja syrjäisilläkin välilaskukentillä, joille tuskin oli maa- tai meriyhteyksiä.

Varhaisimpina aikoina polttoneste joko kaadettiin kanistereista tai toimitettiin astioista yksinkertaisen käsipumpun avulla säämiskää suodattimena käyttäen. Seuraava vaihe oli yksinkertainen huoltoasema, johon kuului maanalainen säiliö, pumppu, mittari ja letku.

Vuonna 1923 näyttämölle oli ilmestynyt tarkoitusta varten suunniteltuja lentohuoltoautoja, jotka pystyivät toimittamaan suurempia määriä entistä nopeammin. Näissä varhaisissa tankkausautoissa oli 3,100 litran säiliötila ja toimitusnopeus oli 135 litraa minuutissa.

Toisen maailmansodan jälkeen siviili-ilmailu jatkoi kehittymistään jättiläisaskelin.

Turbiinipotkuri ja suihkukoneiden ilmestyminen siirsi pääpainon petrolin tyyppiselle polttoaineelle bensiinin sijasta. Pitkän matkan turbiinipotkurikone Bristol Britannia voi ottaa 30,000 litraa polttonestettä ja suihkukone Comet IV yli 40,000 litraa. Ilmojen suurimmat jättiläiset Boeing 707 ja DC 8 ottavat kumpikin lähes 90,000 litraa.

Nyt on jo autoja, joihin mahtuu lähes 50,000 litraa ja jotka pystyvät pumppaamaan lentokoneeseen yli 2,250 litraa minuutissa.

Nykyisin on asennettu monille suurille lentokentille hydranttijärjestelmiä. Näiden kaivoista voidaan yhtäaikaisesti toimittaa useille lentokoneelle putkijohtoja myöten tulevaa polttonestettä jopa 4,500 litraa minuutissa kullekin.

Suihkukoneet ottavat yleisesti polttonesteen paineen alaisena siiven alapuolelta.

Lentokoneet tarvitsevat muitakin öljytuotteita. Erikoisvoiteluöljyt, hydrauliset öljyt, kuumassa ja kylmässä kestävät rasvat, syöpymistä ja kiinnileikkaamista estävät aineet, jäänpoistonesteet, moottoreiden jäähdytysnesteet — kaikilla on oma tärkeä osansa, ja jatkuvaa tutkimustyötä suoritetaan suunnittelijoiden ja lentoyhtiöiden vaatimusten täyttämiseksi.

KIITOS

Täten lausun mitä sydämellisimmät kiitokseni kaikille ystävilleni, jotka niin suurenmoisesti tulitte yllättäen juhlimaan neljättäkymmentä syntymäpäivääni.

Erikoisen kaunis kiitos yllätyksen alkuunpanijoille ja illan emännille runsaasta kahvipöydästä. Kiitos kaikille osanottajille rahalahjasta.

Tämä hauska ja toveririkas ilta säilyy ikuisesti kalliina muistona.

VESA KUUSELA

1013 Murphy Road Sarnia, Ontario

Tunnusti väärän rajan

Berliini. — Pohjois-Saksan radion eli Länsi-Saksan radion Hampurin osaston johtajan Gilbertin on ollut pakko pyytää virallisesti anteeksi, että eräässä Hampurin television uutislähetyksessä oli esitetty kartta, jonka mukaan Puolan nykyinen länsiraja on Puolan nykyinen länsiraja. Kuten tunnettua tätä tosiasiaa ei Länsi-Saksassa tunnusteta.

Schleswig-Holsteinin osavaltion pääministeri von Hassel lähetti Gilbertille vastalauseen. Tämän johdosta Gilbert pyysi anteeksi nimittäen tapahtumaa "anteeksiannettavaksi onnettomuudeksi, joka tapahtui päivän työkiireessä".

Melkoisiin tuloksiin päästiin Elon ja Iskun kilpailuissa

North Branch. — North Branchin Elon ja Port Arthurin Iskun kilpailut heinäkuun 26 pnä onnistuivat hyvin vaikka osanottajia yleisessä sarjassa oli vain kaksi. Nämä kilpailut olivat mestaruuskilpailujen katsauksena.

Kilpailujen tulokset olivat seuraavat:

Yleinen sarja: Kuula 1) R. Liukkonen 11.30; 2) R. Salmela, Isku 11.05. Kiekko: 1) R. Luikkonen 35.38; 2) R. Salmela 33.52. 100 metriä: 1) R. Salmela 13.2; 2) R. Luikkonen 13.4. Pituushyppy: R. Salmela 5.19; 2) R. Liukkonen 4.80. Keihäs: 1) K. Kaarela 39.75; 2) A. Turunen 38.95; 3) R. Liukkonen 37.95.

Ikämiehet: 12 paunan kuula: 1) A. Widgren 10.81; 2) K. Kaarela 9.91; 3) P. Voutilainen 9.79. Kiekko: 1) A. Widgren 24.91; 2) K. Kaarela 23.60; 3) P. Voutilainen 21.20. Pituushyppy: 1) P. Voutilainen 4.20; 2) A. Widgren 4.17; 3) K. Kaarela 4.17. 100 metriä: 1) A. Widgren 14.2; 2) P. Voutilainen 15; 3) K. Kaarela 15.2.

Alle 15-vuotiaat pojat: ainoa kilpailija oli K. Kaarela nuorempi ja tulokset olivat seuraavat: 60 m. 8.8; pituushyppy 4.28; kuula 8.96 ja korkeus 1.25.

Tyttöjen sarja: 100 metriä: 1) H. Neuwirth Elo 14.8; 2) A. Kaarela, Isku 15; 3) Faye Silen, Tigers 16.8. 60 metriä: 1) H. Neuwirth 9.9; 2) F. Silen 10.2. Pituushyppy: 1) H. Neuwirth 4.13; 2) A. Kaarela 3.51; 3) F. Silen 3.23. Korkeus: 1) H. Neuwirth 1.35; 2) A. Kaarela 1.20; 3) F. Silen 1.10. 8 paunan kuula: 1) H. Neuwirth 6.99; 2) A. Kaarela 6.77 3) F. Silen 6.16.

Tulokset näyttivät hyvin lupaavilta ja osoittivat että mestaruuskilpailut Torontossa tulevat olemaan jännät. Toivommekin, että siellä nähdään ennätysmäärä urheilijoita ja että he kykenevät synnyttämään uusia liiton ennätyksiä.

Suurjuhlilla siis tavataan.—A. W.

Vähän kilpailijoita osuusliikkeen kesäjuhlilla

Port Arthur. — International osuusliikkeen juhlissa heinäkuun 18 pnä oli järjestetty urheilukilpailut. Kilpailijoita oli kuitenkin hyvin vähän ja yleisen sarjan 5-ottelua ei saatu järjestettyä kun ei ollut kilpailijoita.

Ikämiesten sarjassa kilpailivat P. Voutilainen ja A. Widgren ja jälkimäinen voitti 3-ottelun jossa oli kiekko, pituushyppy ja 100 m. A. Widgrenin pistetulos oli 154.49 ja Voutilainen sai 151.90.

Alle 17-vuotiaiden poikain 3 ottelussa oli kaksi kilpailijaa ja tulokset olivat seuraavat: 1. Kenny Allam 232,63 pistettä ja 2. Bruce Lenton 206.36.

Alle 14-vuotiaiden poikain ottelussa oli mukana vain K. Kaarela, joka sai 218.63.

Tyttöjen 3-ottelussa oli mukana vain kaksi ottelijaa ja voitot jakautuivat seuraavasti: 1) H. Neuwirth 190.18 pistettä ja 2) A. Kaarela 173.10.

Toivottavasti seuraaviin kilpailuihin saamme runsaamman osanoton, että olisi enempi jännää penkkiurheilijoille, jotka saapuvat seuraamaan kilpailuja. — A. W.

Kesä on kauneimmillaan Torontossa

Toronto. — Kesä on kauneimmillaan Suurjuhlien lähestyessä ja kiirettä on kaikilla, sillä kaikki juhlapaikat on saatava kuntoon. On todella ollut mielenkiintoista nähdä sitä touhua, jolla paikkoja on valmistettu. Pitkin urheilukenttää näkee ahkeria muurahaisia ja varsinkin nuoret ovat uhranneet vapaa aikansa, josta heille on lausuttava suurkiitos, sillä yhteisymmärrys on kaikissa tehtävissä kiitettävää. Toivottavasti se tulee edelleen jatkumaan. Tervetuloa kaikki juhlavieraat ja koetamme tehdä teille mitä parhaimman palvelun.

Osaston kuukausikokous pidetään viikkoa myöhemmin kuin tavallisesti, siis elokuun 19 pnä Don haalilla alkaen kello 8 illalla. Toivotaan runsasta osanottoa, sillä esillä tulee olemaan tärkeitä asioita. Toivottavasti suurin osa jäsenistöstä on jo silloin palanut kesälomiltaan. — Johtokunnan puolesta,

A. L.

— Yhdestä mehiläispesästä voidaan saada jopa 70—80 kg hunajaa.

Joseph P. Thompson
(1957) LTD.
HAUTAUSTOIMISTO
132 Carlton St., Toronto, Ontario
(Ainoa osoitteemme)
ALEX COLLINS, johtaja
WA. 1-3971 — WA. 1-1793

Ron Ayriss
FLORIST
"Kukkasovitelmamme erikoisalamme"
Puhelin HU. 5-2918
695 BAYVIEW AVENUE
(Lähellä Eglintonia)
TORONTO, ONT.

Dr. R. SAVIJÄRVI
Suomalainen Hammaslääkäri
598 Bayview Ave.
Toronto Ontario
Puhelin HU. 5-8540
Vastaanotto tilauksen mukaan.

Parkway Bakers
PUHELIN EM. 3-7676
290 Queen St. W. Toronto, Ont.
ONNI TERVO

STAR GARAGE Suomalainen Autokorjaamo, — 371 Spadina Ave., (1 katu alapuolella College St.) tekee kaikki autossanne esiintyvät korjaukset takuulla ja edullisimmin. Kysykää hintojamme ja tehkää aikatilauksenne, puhelin EM. 8-7575, kotiin OX. 9-2213, Toronto, Ont.

W. C. MCLAUGHLIN LTD., Realtors
360 BLOOR ST. E. — TORONTO
(Toronton Real Est. Boardin Jäsen)
36 vuoden kokemus kiinteimistöjen ostossa, myynnissä tai vuokraamisessa. Olemme aina valmis Teitä palvelemaan. Soittakaa:
Mr. L. A. Latva
Konttori: WA. 4—1146 Kotiin: HU. 1—8474
VALTUUTETTU VALAN OTTAJA.

ÄLÄ VÄLITÄ — ANNA MANKISEN VÄLITTÄÄ
Oletko talonostopuuhissa? Jos olet, niin käänny luottamuksella puoleemme. Meiltä saat varmimmat tiedot talonostoasioissa.
Jos käsirahasi on liian pieni, voimme auttaa siinäkin asiassa. Olemme nyt tilaisuudessa välittämään Sinulle tarvitsemasi lisän käsirahaasi 6 % korolla.
Suuremmalla käsirahalla voit tehdä edullisemman kaupan.
Soita: MR. R. HEYNO — HO. 1-1114
UNO MANKIN REALTOR
392 Danforth Ave. Toronto, Ontario
Toronto Real Estate Boardin jäsen

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Voimisteluharjoitus Työn Puistossa tänä iltana alkaen kello 7.

Kesäasuntoja vuokrattavana halvalla Työn Puistossa. Ravintola ja sauna yleisön käytettävänä.

CSJ:n Long Laken osaston kokous

CSJ:n Long Laken osaston kokous pidetään Kaarlo ja Bertha Toikan asunnossa elokuun 4 pnä alkaen kello 7 illalla. Kokouksessa tulee olemaan erittäin tärkeitä asioita käsiteltävänä joten toivotaan kaikkien jäsenten saapumista kokoukseen.

Kalkkunapäivälliset Louisen koululla

Whitefish. — Kaunis kesä tuli tännekin kylmän kevään jälkeen. Heinätyöt ovat täydessä käynnissä ja toiset käyvät mustikassa. Kyllä mustikoita onkin tänä kesänä runsaasti.

On vähän ikäviäkin uutisia. Meidän postinkuljettajamme mr. R. Cullen kuoli. Hän oli tämän perukan postimiehenä useampia vuosia.

Ihmiset ovat saaneet paljon kalaa näiltä järviltä ja paljon on ollut myös kalastajiakin.

Tämän perukan naiset järjestävät kalkkunapäivälliset No. 3 Louisekoululle sunnuntaina elokuun 2 pnä kello 12—3 ip. välisenä aikana. Nämä päivälliset pidetään koulun hyväksi, josta syystä käyttäkää tilaisuutta hyväksenne ja tuokaa perheenne sunnuntaina syömään koululle niin säästytte ruuanlaitolta. Samalla saatte nauttia sunnuntaista. Ruoka-aterian hiinta aikuisilta on dollari ja lapsilta 50 senttiä. Siis tervetuloa ja hauskaa kesän jatkoa.

— A. J.

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

HALUTAAN

HALUTAAN SUOMEA JA ENGlantia puhuva tyttö kauppa-apulaiseksi ruokatavarakauppaan. Lähemmin: Koski Bros., Lockerby, Ont. (28 30 31)

Foot & Goring Ltd.
Vakuutuksia - Kiinteimistöjä
Kiinteimistölainoja
PUHELIN OS. 4-4092
52 Elm St. East Sudbury

KESTO-KIHAROIDEN KESKUS
Ensiluokkainen palvelus
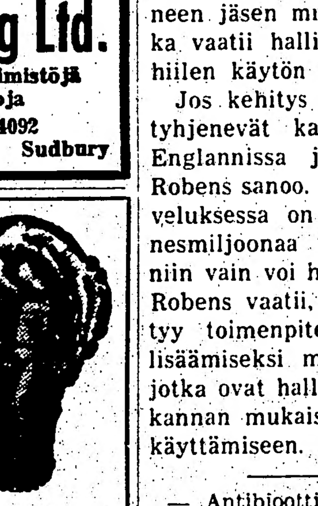
Balmoral Kampaamo
Sigrid Ketola, omistaja
106 Elgin St. S. Puh. OS. 3-1590
(Bussiaseman takana) Sudbury

Vain yksi metsäpalo riehuu Sudburyn alueella

Maa- ja metsäministeriön Sudburyn toimistosta tiedoitettiin viime keskiviikkona, että vain yksi metsäpalo riehuu Sudburyn alueella. Metsäpalovirkailija George Bullock sanoi, että tämä palo, joka riehuu 15 mailia pohjoiseen Wahnapitaen järvestä, alkoi salamasta. Kuluvan kesän aikana on kaikkiaan todettu 102 metsäpaloa. Viime vuonna samaan aikaan todettiin noin 200 metsäpaloa.

Kesäkämppien tonttien myynti laskenut Sudburyn alueella

Tiedustelut kesäkämppätonttien ostamismahdollisuuksista kruunun maalta on kuluvan kesän touko-, kesä- ja heinäkuussa noussut samaan määrään kuin muutamina viime vuosina samojen kuukasien aikana. Kuitenkin kuluneen kesän aikana anomusten määrä tonttien saamiseksi on laskenut verrattuna viime kolmeen taikka neljään vuoteen.

Tämä johtunee siitä, että nykyään kruunun maata on saatavana vain hyvin kaukana Sudburysta ja että nykyään ei myydä tontteja kruunun maalta sellaisten järvien rannoilta, joihin ei ole tehty tietä.

Vierailijoita Sudburyssa

Keskiviikkona pistäytyi toimituksessamme torontolainen Aku Nummi, joka vaimoineen palasi Kuparisaarelle, Yhdysvaltoihin, sukulaistensa luokse tekemältään vierailumatkalta. Hän kertoi kuinka hämmästyttävän runsas suomalaisten ja heidän jälkeläistensä määrä on siellä ja toi Houghtonissa ilmestyvän The Daily Mining Gazetten, jonka sivuilla eri uutisissa vilahteli hyvin usein suomalaisten nimiä.

Aku vaimoineen on vieraana Vilho Setälän luona Whitefishissa ja sanoi lähtevänsä torstaina Torontoon osallistuakseen siellä viikon vaihteessa suurjuhliin.

Onnea matkalle!

Menekkipulaa Englannin hiilellä

Lontoo. — Hiilikaivosten sulkemisaalto on odotettavissa Englannissa, ellei tilanteeseen tule mitään muutosta. Seuraavan viiden vuoden aikana joudutaan sulkemaan 300—350 kaivosta, ellei hiilen kysyntä lisäänny, toteaa Englannin alahuoneen jäsen mr. Alfred Robens, joka vaatii hallituksen toimenpiteitä hiilen käytön lisäämiseksi.

Jos kehitys jatkuu nykyisellään, tyhjenevät kaivoskylät Walesissa, Englannissa ja Skotlannissa, mr. Robens sanoo. Hiiliteollisuuden palveluksessa on lähes kolme neljännesmiljoonaa työntekijää, joita ei niin vain voi heittää laidan yli. Mr. Robens vaatii, että ministeriö ryhtyy toimenpiteisiin hiilen käytön lisäämiseksi mm. voimalaitoksissa, jotka ovat hallituksen aikaisemman kannan mukaisesti siirtyneet öljyn käyttämiseen.

— Antibioottiset aineet (penisilliini ym.) eivät auta esimerkiksi kurkkumädän hoidossa, vaan erityinen seerumi.

Sudburylaisten ylpeytenä on Sävel-kuoro, jonka johtajana on musiikkitoimintaan kiinnostunut Rauha Mäki (keskellä). Kuoro on taas harjoitellut ahkerasti Suurjuhlia varten ja toivomme sille niinkuin toisillekin kuoroille mahdollisimman hyvää menestystä juhlilla.

* * * * * * * * *

Kuvassamme nähdään osa siitä yleisöstä, joka kokoontui Työn Puistoon nauttiakseen kuorojen esityksistä laulujuhlilla.

Tutkimusmatka "jääkaapissa"

Ihmisen pyrkiessä poistamaan maapalloltamme viimeisetkin "valkoiset läiskät" — tutkimattomat alueet — ovat vuorossa olleet mm. napa-alueet. Varsinkin Neuvostoliitto on viimeisten parin-kolmen vuosikymmenen aikana rakentanut pohjoisnavan jäätiköille useita tutkimusasemia. Sitten kuukausien kuluessa ne ovat seuranneet jäätiköiden liikkeitä, ajautuneet usein yhä etelämmäksi, jollon tutkijoiden ja heidän varusteidensa alla olevat vankat jäät ovat muuttuneet hauraiksi ja pieniksi.

Nykyaikainen tukimushan vaatii kokoonpantavia taloja kaasulämmitystä, puhelinta, radiota, sähköllä toimivaa valaistusta jopa kuumaa vettä ympäri vuorokauden, autoja, helikoptereita ja tavallisia lentokoneita. Neuvostoliiton teknillisissä piireissä onkin herännyt aivan uudenlaisia ajatuksia uivien tutkimuslauttojen rakentamiseksi nimenomaan ottaen huomioon atomireaktorien käyttökelpoisuuden merialuksissa.

Mutta ennen kuin perehdymme tähän tarkemmin, kiertelemme ensin hiukan napamerillä ja tarkastelemme minkälaiset luonnon olosuhteet tutkimuksia ajatellen siellä vallitsevat. Pohjoisen Jäämeren piirissä on viimeksi kuluneiden vuosien aikana lentotiedustelun ansiosta keksitty useita merkillisiä suurikokoisia jäälauttoja, jotka nähtävästi eivät milloinkaan sula. Ne ovat todellisia suuria uivia saaria, joita sekä neuvostoliittolaiset että amerikkalaiset lentäjät ovat merkinneet kartalle. Eräissä tapauksissa uivien saarien mittasuhteet ovat satojen neliökilometrien suuruusluokkaa ja tavatonta ei ole, että niiden reunat kohoavat meren pinnasta jopa 10—15 metriä. Useiden vuosien aikana niiden rakenteessa ei ole voitu todeta minkäänlaisia muutoksia.

Neuvostoliittolaisen professori N. Zubovin huomioiden mukaan nämä jäiset saaret tavallisesti liikkuvat suljettua ympyrää Columbian niemimaalta käsin suuntana Barrow'n niemiinaa Canadan saariston suuntaa noudattaen. Kuljettuaan sitten hiukan pohjoiseen päin ja Pohjoisen Jäämeren keskialueiden läpi ne palaavat jälleen Columbian niemimaan tienoille, mutta hieman pohjoisempien leveysasteiden tasolla. Näiden valtavien jäälauttojen synnyn syyt eivät ole vieläkään selvillä ja ovat puhtaasti arvailujen varassa.

Luonnollista on, että napamerten alueiden jouduttua keskitetyn tutkimuksen kohteeksi, näille jäälautoille päätettiin perustaa tutkimusasemia. Niinpä vuonna 1952 amerikkalaiset nousivat "jäille" antoivat lautalle nimen T-3 ja perustivat sinne nykyaikaisen lentokentän ja säähavaintoaseman. Uivalla saarellaan amerikkalaiset viipyivät noin kaksi vuotta. Samanlaiselle merivirtojen kuljettamalle lautalle perustivat venäläiset vastaavanlaisen aseman "SP-6" (Pohjois-Napa-6) vuonna 1956.

Pulmana kuitenkin on, että nämä luonnon rakennuttamat uivat saaret esiintyvät epäsäännöllisesti eivätkä liiku niin kuin tutkijat sen haluaisivat tapahtuvan. Tästä syystä on herännytkin ajatus keinotekoisen jäälautan aikaansaamisesta, joka voisi ottaa 'kannelleen' suuren ryhmän tutkijoita kaikkine tarpeellisina laitteineen, varusteineen ja lentokoneineen. Rakennusaineena tulisi olemaan vesi, joka jääksi jäädytettynä on tarpeeksi luja ja kestävä. Keinotekoisten jäälauttojen etuna olisi se, että ne voitaisiin sijoittaa juuri sinne ja juuri siihen aikaan kuin on tarpeellista. Nykyaikaisin teknillisin välinein tällaisten tekolauttojen ylläpitäminen kävisi päinsä niin kauan kuin on tarpeellista. Kuten sanottua, on tällaisten tekojäälauttojen valmistaminen täysin mahdollista, joskaan niitä ei vielä tällä hetkellä uiskentele napamerillä.

Jo nyt tunnetaan kuitenkin useita menetelmiä tällaisten lauttojen rakentamiseksi. Yksi niistä edellyttää, että halutussa paikassa tavalliselle jäälautalle tuodaan teräs tai titaaniputkia. Näistä kootaan halutun suuruinen ja muotoinen runko, joka vastaa tekolautan kokoa ja muotoa. Rungon sisäpuolelle sijoitetaan jäähdytyskoneisto joka työntää putkirunkoa pitkin jäädytettyä nestettä. Samaan aikaan putkirunkoa valellaan vesisuihkulla. Vesi jäätyy asteittain yhä paksummaksi kerrokseksi, kunnes putkirunko jää tarpeeksi paksun jääkuoren sisälle. Näin putkisto toimii sekä kannattavana kehyksenä että jäädytyslaitteena. Itse asiassa putkirunko suorittaa saman tehtävän kuin tekojääratojen alle sijoitettu jäädytysputkisto.

Tähän saakka on juuri pakkanen ollut napaseutujen tutkijoiden pahimpia vihollisia. Tässä tapauksessa siitä tulee tutkijoiden liittolainen. Jääkuoren sisälle sijoitetaan kaikki asuin-, työ- ja huoltotilat, jotka kuitenkin huolellisesti eristetään jääseinämistä.

Tällaisen jäälautan energialähteenä tulee toimimaan tarpeeksi tehokas atomireaktori. Painoltaan mitättömän pieni polttoainemäärä tulee vapauttamaan huoltotukikohdat velvollisuudestaan toimittaa tutkijoille vaikeissa ilmastollisissa olosuhteissa suuria määriä polttoainetta ilmateitse. Atomireaktori tulee kehittämään tarpeellisen lämmön ja valon ohella energiaa jäädytyksen ylläpitämiseksi.

Atomikäyttöistä jäälauttaa eivät uhkaa mitkään ulkonaiset olosuhteet. Jää on jo ennenkin osoittautunut varsin lujaksi rakennusaineeksi. Atomilautalla voisivat tutkijat purjehtia vaikkapa troopillisilla merillä sulamista pelkäämättä. Atomireaktori voisi kaiken lisäksi kehittää niin paljon energiaa, että jäälautalla olisi vieläpä oma laivamoottorinsakin, jonka turvin se voisi tehtävän tultua suoritetuksi purjehtia kotisatamaan siellä sulatettavaksi uutta naparetkikuntaa varten.

TILATKAA VAPAUS!

Tiedämme, että kevätkesän liikenne Suomeen on tavattoman vilkas. Kiirehditään nauttimaan suloisesta Suomen kesästä. Mutta liikenne ei käy vain yhteen suuntaan, sillä melkoinen joukko Suomen suomalaisia "purjehtii" länteen Amerikan ja Canadan kesää ihmettelemään ja sukulaisia tapaamaan. Sydän Savosta Kurkimäeltä saapui äskettäin Ruotsin Amerikan Linjan Kungsholmilla Tuula Huttunen, Maija Pellisen "pikkusisko". Maija on New Jerseyssä asuvan Jean W. Pellisen puoliso. Hän tuli myös sukulaisiaan tapaamaan ja käy Californiassa saakka.

Pian lähetetään raketteja muille planeetoille,

Lontoo. — Tunnettu neuvostoliittolainen tiedemies Anatoly Blagonrarov sanoi tiistaina, että Neuvostoliitto piakkoin lähettää raketteja tutkimaan aurinkokuntamme muita planeettoja.

Moskovan radiossa ilmoitettiin, että antamassaan haastattelussa hän ei ollut lähemmin selostanut väitettään. Blagonrarov tunnetaan johtavimpana neuvostoliittolaisena rakettiasiantuntijana.

Kihloissa

MRS. LYDIA MAKI,
Waters Township, Ontario, haluaa ilmoittaa, että hänen tyttärensä

Violet Annette

ON KIHLOISSA

Donald Craeme Harrisin

kanssa.

Vihkiminen tapahtuu Victoria Presbyterian kirkossa, West Korah Sault Ste. Marie, Ont., elokuun 22 pnä klo 3 iltapäivällä.

Kaipauksella ilmoitan, että elämäntoverini

Sigrid Wilhelmiina Laine

(o. s. Göndalh)

kuoli North Bay'n sairaalassa huhtikuun 17 pnä. Hän oli syntynyt Turussa kesäkuun 13 p. 1879 ja oli kuollessaan 79 vuoden ja 10 kuukauden ikäinen.

Läheisempiä omaisia jäi hänen poikansa Taavi ja hänen lapsensa poika ja tytär, sekä heidän lapsensa, yksi poika ja kolme tytärtä.

Poissa, mutta ei unhoitettu.

OMAISET

ja elämäntoverisi JOHN.

Yksi karkuri, joka ei suinkaan pääse pitkälle

Horsens, Juutinmaa. — Eräs vanki pääsi karkaamaan Horsenin kurituslaitokselta viime tiistaina, mutta poliisit sanoivat rauhallisesti, että hän tuskin pääsee oikeinkaan pitkälle.

He lisäsivät, että karannut vanki oli 22 vuoden ikäinen Werner Petersen, jonka tuntomerkit ovat seuraavat: Yli seitsemän jalkaa pitkä, tukka leikattu pystymalliin, parta pitkä ja aaltoileva ja jalat, käsivarret sekä kädet värikkäästi tatuoitu.

— Koloriitti, väritys, värien pääsävy eli kokonaisvaikutus, väritunntu.

GOLDEN AVE. SMOKE SHOP
78 Golden Ave. South Porcupine, Ontario
P. O. Box 546 — Puhelin 547-R
Myydään tupakkaa, virvokejuomia, makeisia ja kaikenlaista pikkutavaraa.
Lehtiä saa tilata Suomessa ja tässä maassa painettuja. Myös irtonumeroita myytävänä.
Käykää tutustumassa. V. ALEXANDER, omist.

Karjanhoitajain HUOM!

SIIPI-, SIKA- JA VASIKKA-KARJAN REHUSEOKSET NYT 50 PAUNAN PAPERISÄKEISSÄ

Tehdäksemme rehuseoksen käsittelyn helpommaksi karjanhoitajille olemme alkaneet pakkaamaan siipi-, sika- ja vasikkakarjan rehuseokset 50 paunan paperisäkkeihin. Keveän käsittelyn lisäksi ovat ne myös puhtaimpia käsitellä ja eivät ole niin helppoja hiirien järsiä auki, kuin tavalliset säkit.
Cock O' the North Rehuseoksemme ovat aina aikakautensa tasolla ja yhä suosituimpia!

Mestarillisesti valmistetut rehuseoksemme ovat aina tuoreita ja taloudellisesti hinnoitettuja.
Liikkeestämme aina saatavissa tunnettuja
HYÖNTEISMYRKKYJÄ, RIKKARUOHOJEN ja TARPEETTOMIEN PUSKIEN HÄVITYSAINEITA sekä KASVULLISUUDEN EDISTYS- ja EHKÄISYAINEITA

Välitämme suosittuja "KING CALCIUM", "CHIPMAN" ja "GREEN CROSS" merkkejä.
UUSIA KEMIALLISIA AINEITA JUURI SAAPUNUT
MOREFRUIT
Lisää tomaattien, vihreiden papujen, lima-papujen, kurkkujen, pippurien, melonien, kurpitsojen ym. satoa. Myös hyödyllistä viinimarjoille, vaaraimille ja mansikoille. Helppoa käyttää.
Paketti .... 69¢
ARAMITE
Tappaa punaiset hämähäkit ja monet muut punkit ruusu- ja muissa koristepensaissa, kotihedelmäpuissa, apilassa ja monissa muissa.
Kannut .... 75¢
MH 30 NO-MOW
Kasvullisuuden ehkäisijä pihamaiden ja tien reunustoja varten. Kontrolloi juuriheinän, aitapensaat, sekä ehkäisee sipulien ja perunoiden itämisen varastoituina.
Pullo .... 98¢
"CAMP ROOTAWAY"
Voimakas likaviemärien puhdistaja
Poistaa rasvan, juuret, kaarnan, liman ja vaatteet likaviemäreistä. Pitää likaviemärit kunnossa.
3 paunan kannu 3.75
SUOMALAINEN PALVELUS
EDWARD GRAIN Ltd.
COCK O' THE NORTH KARJAN REHUJA
PUUTARHA- JA MAANVILJELYSTARVIKKEIDEN KESKUS
Puhelin OS. 5-6421 66 Elm St. W. Sudbury

JACKSON & BARNARD
Funeral Chapel Ambulance
SUDBURY OS. 3-3611
HAUTAUKSIA ALHAISILLA HINNOILLA
HUOLELLINEN PALVELUS

ÖLJYÄ JA KOLIA
COAL & FUEL OIL
Nyt voitte ostaa laatupolttoaineita vähittäismaksuilla . . . Automaattinen öljypalvelumme huolehtii öljysäiliönne täyttämisestä.
Lämmityslaitteiden edustajat ja ylöspanijat
DAVEY FUELS SUDBURY LIMITED
Puhelin OS. 5-5647
177 KATHLEEN ST. WEST SUDBURY

ALUMIINISET
Alumatic
IKKUNAT ja TUULIOVET
Guaranteed by Good Housekeeping
• Luotetuimpia • Suosituimpia
KUSTANNUSARVIOT VAPAASTI
Suomalaisen liikkeen valmistamia
Alumatic of Sudbury
PUHELIN OS. 4-6961 725 LONG LAKE RD. LOCKERBY

RITARI AGENCIES LTD.
VAKUUTUS- JA MATKAILUTOIMISTO
7 Cedar St. Sudbury Puh. OS. 5-5685